

**Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta**

Eliška Kutálková

**Defenzivní nástroje zabraňující nedovoleným překážkám
obchodu v rámci Společné obchodní politiky**

Diplomová práce

Olomouc 2019

Prohlášení

*„Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma *Defenzivní nástroje zabraňující nedovoleným překážkám obchodu v rámci Společné obchodní politiky* vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“*

V Tišnově dne 29. března 2019

.....

Poděkování

„Touto cestou bych ráda poděkovala panu doc. JUDr. Václavu Stehlíkovi, LL.M. Ph.D. za odborné vedení a jeho cenné připomínky a rady, které byly pro mou práci přínosem.“

Obsah

Seznam zkratk	6
Úvod	7
1 Antisubvenční opatření	9
1.1 Definice pojmu subvence	9
1.2 Právní úprava subvencí v rámci WTO	11
1.2.1 Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních	11
1.2.2 Kategorie subvencí	12
1.2.3 Vyrovnávací opatření	14
1.3 Právní úprava subvencí v EU	14
1.3.1 Antisubvenční nařízení	14
1.3.2 Antisubvenční opatření	16
1.3.3 Procesně právní úprava subvencí v EU	16
2 Vymezení pojmu antidumpingové clo	19
2.1 Právní úprava antidumpingových cel	20
2.1.1 Právní úprava antidumpingového cla dle WTO	21
2.1.2 Právní úprava antidumpingového cla dle práva EU	22
2.2 Dumping a jeho formy	23
2.2.1 Sociální dumping	23
2.2.2 Mzdový dumping	24
2.2.3 Daňový dumping	24
2.2.4 Ekologický dumping	24
2.2.5 Měnový dumping	25
2.2.6 Shrnutí	25
2.3 Dumpingové ceny	25
2.3.1 Běžná hodnota	26
2.3.2 Vývozní cena	27
2.3.3 Ekonomická interpretace dumpingového rozpětí	27
2.3.4 Dumpingové rozpětí	28
2.4 Újma výrobního odvětví EU	29
2.5 Antidumpingová opatření	30
3 Antidumpingové řízení	32
3.1 Šetření Evropské komise	33
3.1.1 Antidumpingové opatření – prozatímní antidumpingové clo, závazky	34

3.1.2	Antidumpingové opatření – konečné clo.....	36
3.1.3	Celní evidence dovozů	37
4	Antidumpingový spor Číny a EU	39
4.1	Případ solárního skla dováženého z ČLR.....	39
4.2	Statut tržního hospodářství ČLR	41
4.3	Shrnutí.....	43
	Závěr	45
	Použité zdroje.....	47
	Abstrakt.....	52
	Přílohy.....	53

Seznam zkratek

ASCM	Dohoda o subvencovaných a vyrovnávacích opatřeních
EU	Evropská unie
ČLR	Čínská lidová republika
DSB	Orgán pro řešení sporů (Dispute Settlement Body)
GATT 1947	Všeobecná dohoda o clech a obchodu 1947 (General Agreement on Tariffs and Trade 1947)
GATT 1994	Všeobecná dohoda o clech a obchodu 1994 (General Agreement on Tariffs and Trade 1994)
WTO	Světová obchodní organizace (World Trade Organization)

Úvod

Podíváme-li se na dnešní globální dobu z pohledu odbourávání hranic v rámci prohlubování demokracie, tak se nebudeme bavit jen o geografických, ale z našeho pohledu nás bude nejvíce zajímat odbourávání ekonomických hranic. S tím je samozřejmě spojena liberalizace mezinárodního obchodu. Co nejhlubší liberalizace obchodu je cílem nejenom jednotlivých zemí, ale také mnoha mezinárodních organizací, jako je Evropská unie a samozřejmě i Světová obchodní organizace,¹ které je Evropská unie členem. Liberalizace mezinárodního obchodu sebou nese hodně pozitivních prvků, nicméně jsou s ní spojeny i možné hrozby.²

V rámci liberalizace mezinárodního obchodu vzniká velmi tenká hranice mezi pozitivním a negativním vlivem. Máme na mysli zejména skutečnost, že uvolnění obchodu může mít za následek odstranění některých producentů z trhu. Je totiž těžké říci, kdy je nízká cena správným impulsem pro zdravou konkurenci a kdy může být likvidační. Nicméně velkým a nesporným pozitivem liberalizace je skutečnost, že odbouráním překážek, dochází ke zjednodušení mezinárodního obchodu, zejména v oblasti administrativní, stejně jako ekonomické.

Z výše uvedených důvodů si Evropská unie zachovává možnost ovlivňovat ty dovozy, které poškozují, či můžou ohrožovat domácí subjekty na jejich udržitelnosti na trhu v podobě antidumpingových a antisubvenčních opatření. Oběma těmito kategoriím se budeme hlouběji věnovat v jednotlivých kapitolách a podkapitolách. Celková váha práce však bude zaměřena na antidumping, jeho formy, řízení, ale i příklady z praxe. Praktická část je věnována situacím s nejčastěji skloňovanou zemí v případě antidumpingových opatření. Touto zemí je Čínská lidová republika. Evropská unie tyto instituty používá již od roku 1968.³ Do hlubšího povědomí se tento způsob ochrany trhu v České republice dostává s jejím vstupem do Evropské unie v roce 2004.

---

¹ Evropská unie se k liberalizmu obchodu otevřeně hlásí a dokonce i právně zakotvují tuto skutečnost ve svých strategiích a to v usnesení Evropského parlamentu ze dne 13. 12. 2011 o překážkách v oblasti obchodu a investic (2011/2115(INI)). – např. odst. Q část 1 a 2.

² Mezi tyto hrozby řadíme například skutečnost umožnění dovozu nekontrolovaného množství za nekontrolované ceny. Stát se jinými slovy vzdává možnosti ovlivňovat vstup daného výrobku na jejich území.

³ Nařízení Rady (EHS) č. 459/1968 o ochraně před dumpingovými nebo subvencovanými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropského hospodářského společenství.

Nalézt v literatuře kodifikaci, jak pro EU a WTO, je problematické. Tato práce si v souladu s tímto faktem klade za cíl odpovědět na následující výzkumnou otázku:

Jakým způsobem EU a WTO právně upravuje antidumpingová a antisubvenční opatření?

Tato práce v rámci respektování hypotéz (viz níže) si klade za cíl porovnat právní úpravy v oblasti antidumpingových a antisubvenčních opatření na úrovni WTO, EU. Z pohledu zaměření práce bude použita metoda komparace právních systémů. Cílem není obsáhnout kompletní popis antidumpingových a antisubvenčních opatření v prostoru EU, jelikož samotný rozsah práce neumožňuje takovou hloubku podrobnosti. Nicméně větší část práce bude věnována hlubšímu zkoumání v oblasti dumpingu, zejména pak dumpingovým cenám. Práce tedy směřuje spíše k popisu procesní úpravy dohody, kdy daná opatření aktivně chrání jednotný vnitřní trh EU. S tím je spojena i případová studie, která se zaměřuje na Čínskou lidovou republiku a její postavení v době od přistoupení k WTO. Práce již nevěnuje tolik pozornosti samotnému procesu návratu cla a jeho prominutí. Což je v souladu i s hypotézami:

H1: *Platná právní regulace EU v oblasti antidumpingových a antisubvenčních opatřeních je vždy v souladu s právem WTO.*

H2: *Uplynutí patnáctiletého přechodného období je povinností WTO automaticky přiznat Čínské lidové republice statut tržního hospodářství.*

Práce je rozdělena do několika kapitol a podkapitol. Na úvod práce je provedena základní charakteristika antisubvenčního řízení v právu EU i WTO. Následné kapitoly jsou věnovány dumpingu a antidumpingovému řízení. Nejdříve jsou popsány základní oblasti dumpingu a následně je věnována kapitola samotnému antidumpingovému řízení. V závěru práce se dostáváme k praktickému pohledu na předtím zmíněnou hypotézu. Práce se v praktické oblasti nakonec zaměří na Čínskou lidovou republiku, jelikož při studiu dostupných zdrojů byla nejčastěji zmiňovanou zemí v oblasti antidumpingového řízení. Je největším světovým hráčem v obchodu s ocelí a největším obchodním partnerem EU. Díky uplynutí 15 let přechodného období od vstupu do Světové obchodní organizace bude zajímavé rozebrat rozhodnutí, která se týkají statutu tržního hospodářství ČLR.

1 Antisubvenční opatření

V této kapitole se budeme blíže zabývat antisubvenčními opatřeními EU. Hned ze začátku kapitoly bude nutné definovat, co to jsou subvence. Dále pak v následujících kapitolách a podkapitolách se budeme věnovat antisubvenčnímu řízení, který je v mnoha ohledech stejný jako antidumpingové řízení, proto se zaměříme zejména na rozdíly.

1.1 Definice pojmu subvence

Legislativa EU definuje pojem subvence tak, že se „*jedná se o finanční příspěvek zvlášť určený konkrétním podnikům, který přímo nebo nepřímo poskytují orgány (nejčastěji státní) moci.*“⁴ Pod touto definicí si můžeme konkrétněji představit to, že subvence jako taková je dotace, která nad míru narušuje tržní soutěž tím, že orgány státní správy třetích zemí umožňují podnikům exportovat zboží do hospodářského prostoru EU, za subvencované ceny.⁵ Pokud bychom chtěli blíže definovat formu subvencí, tak se jedná buď o přímý, nebo nepřímý transfer peněžních prostředků, popřípadě se jedná o vzdání se splácení úvěru, daní, anebo dodávky zboží a služeb. Za tímto účelem bývá uvaleno vyrovnávací clo, jehož primárním účelem je vyrovnat jakoukoliv subvenci, která je přímo či nepřímo udělena výrobě, vývozu nebo dopravě výrobku, který je předmětem jakýchkoliv subvencí a díky nim v návaznosti na uvedení do volného trhu EU mohou způsobovat přičinnou újmu. Praktiky, které můžeme označit za subvence, je možno nalézt v katalogu antisubvenčních opatření.

Jedinou výjimkou ze subvencí, které nejsou nikterak sankcionovány vyrovnávacími cly, jsou subvence, které jsou přidělené zaostalým regionům,⁶ a subvence, které jsou udělovány určitým výzkumným projektům.⁷ Tato výjimka je uvedena v GATT a právě díky ní je možno v rámci této poslední sjednané výjimce legalizovat jisté subvence programů průmyslového výzkumu.

Výpočet výše subvence se provádí prostřednictvím kvantifikování jednotek subvencovaných výrobků, které jsou vyváženy do hospodářského prostoru EU, od kterého jsou odečteny náklady, které jsou určeny pro zajištění předmětné subvence pro daný podnik a vývozní daně, nebo obdobné dávky určené speciálně pro vyrovnání subvence, na základě důvodů, které předloží dotčený podnik.⁸

---

⁴ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010. str. 157

⁵ Tj. cena exportovaného zboží je nižší než cena zboží na domácím trhu.

⁶ máme na mysli zejména rozvojové státy a regiony

⁷ V dostupné literatuře SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010., je na str. 157 uvedeno, že za situace subvencí pro výzkumné účely se jedná nejvýše 75% nákladů na průmyslový výzkum a 50% nákladů pro činnost před soutěžního rozvoje.

⁸ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010. str. 157

Nedochází-li k přidělení subvence pomocí počtu vyrobených výrobků určených k vývozu, pak se výše předmětné subvence vypočítá pomocí rozdělení subvence na celou výrobu, prodej nebo vývoz výrobku za poslední účetní období. Antisubvenční řízení jako takové neobsahuje zvláštní pravidla pro země, které mají státně plánované hospodářství. Naproti tomu, jak již bylo výše zmíněno, tak jsou uděleny výhody rozvojovým zemím.⁹ Pro tyto země je práh překročení obecného pravidla 1 % z ceny, nad který je subvence postihována. Pro rozvojové země je tento práh stanoven mezi 2-3 % z ceny a pod tímto prahem není postihován ad valorem.¹⁰

Mnoho států tvrdí, že subvence jako takové, zejména té vývozní, by měly být označeny za nekalou obchodní praktiku, která narušuje mezinárodní obchod. Jiné státy, zejména pak ty rozvojové, tvrdí, že vláda právě těmito zásahy podporuje vývoz svých výrobků právě proto, aby dosáhla jistých sociálních a ekonomicko-politických cílů. Nicméně jejich hlavním argumentem je to, že právě tyto subvence napomáhají transformaci státní ekonomiky na ekonomiku tržní.¹¹

Skutečností zůstává, že subvence jako takové jsou příčinou toho, že dovážené zboží je prodáváno za nepřirozeně nízkou cenu, než je cena předmětného tuzemského konkurenčního výrobku. Tudíž z pohledu volného trhu dochází k narušení soutěže. Pokud je takto používaná praktika úspěšná, tak dochází k tomu, že zahraniční subvencemi zvýhodněný dovozce vytlačuje domácí konkurenci z trhu. Ztráty jsou financovány například prostřednictvím exportních dotací, které státy využívají.¹²

Z výše uvedeného vyplývá, že na subvence jako takové ve společnosti a odborné veřejnosti nepanuje jednoznačně negativní názor. Spotřebitelé ve své podstatě na nich vydělávají, jelikož ceny jsou tlačeny dolů, nicméně celkově průmysl země může díky dovozu subvencovaných výrobků utrpět tzv. škodu¹³ výrobního odvětví, anebo může daný průmysl v zemi dokonce zaniknout.¹⁴

---

⁹ Seznam rozvojových zemí platných k 1.1.2019 jsou zveřejněny na https://www.celnisprava.cz/cz/clo/puvod-zbozi/Preferenn%20pvod%20zbo/P%C5%99ehled%20dohod%20a%20zem%C3%AD/zeme_ACP_CARIF_OC_T_GSP-2014.pdf a to s odvoláním na nařízení Rady (ES) č. 1528/2007 od 28. 7. 2016 nahrazeno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1076 (MAR)

¹⁰ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010. str. 157

¹¹ FRIEDLAND, J. A. *Understanding international business and financial transactions*. New York: LexisNexis, 2002, str. 71-72

¹² SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010. str. 151

¹³ viz podkapitola 2.2 újma výrobního odvětví

¹⁴ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010. str. 151

1.2 Právní úprava subvencí v rámci WTO

Sice by si organizace WTO zasloužila minimálně podkapitolu, kde by bylo blíže nastíněno její fungování, a to na základě jakých principů funguje a byla založena, nicméně toto není zcela předmětem této práce, a proto budeme prostor věnovat raději konkrétnějším situacím, které nám mohou blíže přiblížit, jak jsou subvence v právu WTO upraveny.

1.2.1 Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních

V roce 1960 smluvní strany GATT 1947 přijaly seznam zakázaných obchodních praktik, co se týče exportních subvencí, což časově předcházelo tzv. tokijskému kolu jednání, kde byla naopak přijata úmluva „*Subsidy Code*“.¹⁵ Následně během tzv. uruguayského kola byla sjednána „Dohoda o subvencovaných a vyrovnávacích opatřeních“, která se stala základním právním dokumentem WTO v oblasti subvencí. Tato dohoda v sobě zahrnuje pravidla, která jsou uplatňována na poskytování podpor a vyrovnávacích opatřeních za účelem eliminace prvků narušujících trh.

Z pohledu vnímání subvencí v rámci práva WTO je důležité uvést definici subvence tak, jak ji vnímá právě tento právní režim. ASCM¹⁶ má jedno důležité prvenství, a to že se jedná o první multilaterální obchodní dohodu, v níž jsou subvence definovány. Samotná definice se nachází v čl. 1, kde je řečeno, že subvence je finanční příspěvek, a pokud se má jednat o subvenci, je zapotřebí, aby byl poskytnut vládou nebo veřejnoprávní institucí na území člena WTO.¹⁷

Dalším důležitým článkem je čl. 1.1a) (i-iv), kde je uveden taxativní výčet čtyř základních vládních postupů, díky nimž mohou vznikat subvence. Jsou zde obsaženy klasické formy jako dotace a půjčky, ale nemusí to být pouze fyzický přenos peněz, ale může se jednat o prominutí vládních příjmů, nebo jejich nevybírání (daňové zápočty). Dále jsou tu uvedeny subvence v podobě přednostních státních zakázek na zboží.¹⁸ V čl. 1.1a) (iv) je uvedena specifikace a to v podobě definice, která v sobě zahrnuje situaci, kdy vláda soukromým subjektům a institucím ukládá povinnost provádět takovou činnost, která by za obvyklých podmínek byla považována za subvence dle čl. 1.1a) (i-iii).¹⁹ Nejvýznamnějším prvkem, který je v čl. 1 definován, je skutečnost, co neobsahuje subvence. Jedná se o praktiky, které není

---

¹⁵ ROZEHNALOVÁ, N. a kol. *Právo Světové obchodní organizace a další kapitoly z mezinárodního ekonomického práva*. 1. vydání. Brno: Masarykova univerzita, 2010, str. 92-93.

¹⁶ Agreement on Subsidies and Countervailing Measures, neboli Dohoda o subvencovaných a vyrovnávacích opatřeních

¹⁷ Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO): Příloha č. 1A: Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních uveřejněno v ČR pod č. 191/1995 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, čl. 1

¹⁸ KUBIČKOVÁ, Simona. *Ochranná opatření proti nedovoleným státním subvencím*. Brno, 2013. str. 17

¹⁹ Tamtéž

možno přiřadit ani k jedné ze čtyř taxativně vymezených kritérií, a tudíž ve smyslu dohody nemohou být praktiky, které nesplňují tato kritéria označeny za subvence.²⁰ Neopomenutelný znak, který určuje, zda je možno praktiku označit za subvenci, se nachází v čl. 14. Jedná se o podmínku poskytnutí výhody. Výhoda je v čl. 14 popsána prostřednictvím výpočtu množství subvence, který je převeden na výhodu pro příjemce. Charakteristická pro tento článek je skutečnost, že je negativně vymezen a to tak, že v písmenech a)-d) jsou uvedeny zásady, které musí dodržovat orgán, který provádí šetření. Dále jsou zde uvedeny skutečnosti a okolnosti, za kterých není možno praktiky považovat za výhody. Výpočet subvence je v čl. 14 množství subvence čistě pro účely vyrovnávacích opatření, kdežto množství subvence pro působení významné škody je upraveno jinde.²¹ Dle ASCM je možno za subvenci tedy označit situaci, kdy finanční příspěvek, nebo jakýkoliv druh příjmu, či cenová podpora, kterou poskytuje vláda, jestliže je těmito praktikami udělena danému příjemci výhoda. Důležitým pravidlem je, že pouze subvence, které jsou specifikované, jsou napadnutelné, ty, které specifikované nejsou, jsou povoleny.²² Je důležité zmínit, že ASCM je aplikována na zemědělské a průmyslové výrobky, tudíž subvence, které jsou dováženy od veřejných infrastruktur, jako jsou silnice nebo školy, není možno brát do úvahy. Specifická subvence je taková subvence, která může mít charakter domácí, nebo vývozní a je přístupná pouze podniku, odvětví nebo skupině.²³

1.2.2 Kategorie subvencí

V dohodě ASCM je možno nalézt tři kategorie subvencí. Jsou zde vytvořeny kategorie napadnutelný a zakázaných subvencí.

a) *Zakázané subvence – část II. ASCM*

Tyto subvence bývají často označovány jako subvence tzv. červeného světla. Pro tuto kategorii subvencí je typické, že v sobě zahrnuje veškeré exportní subvence a subvence, které příjemci ukládají přednostní užití domácího před dováženým zbožím. Tyto subvence spadají do kategorie zakázaných, bez nutnosti prokazování újmy. Členové WTO mají možnost využít orgán pro řešení sporů, k tomu aby podali protest proti zakázané subvenci a mohli jej v případě této kategorie vyřešit ve zrychleném harmonogramu, jelikož není vyžadováno

---

²⁰ COTTIER, Thomas; OESCH, Matthias; FISCHER, Thomas M. *International trade regulation: law and policy in the WTO, the European Union and Switzerland: cases, materials and comments*. Berne: Staempfli Publishers Ltd., 2005. str. 991

²¹ Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO): Příloha č. 1A: Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních uveřejněno v ČR pod č. 191/1995 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, čl. 14

²² KUBIČKOVÁ, Simona. *Ochranná opatření proti nedovoleným státním subvencím*. Brno, 2013. str. 17

²³ FRIEDLAND, J. A. *Understanding international business and financial transactions*. New York: LexisNexis, 2002, str. 70-71

prokázání újmy. Jestliže DSB dojde k souhlasnému stanovisku, že dochází k zakázané subvenci, tak tato subvence musí být stažena ve lhůtě určené DSB. Pakliže nedojde ve stanovené lhůtě k odstranění subvence, je DSB oprávněno povolit „žalující“ straně tzv. „odvetná opatření“.^{24 25}

b) Napadnutelné subvence – část III. ASCM

Tato kategorie subvencí bývá nazývána též jako subvence žlutého světla. Zde oproti předešlé kategorii musí dojít k prokázání přítěžující skutečnosti a musí být prokázáno, že tato skutečnost nepříznivě ovlivňuje zájmy této země. Dohoda ASCM obsahuje postupy, lépe řečeno testy, kterými se tato újma, či nepříznivý vliv prokazují. V obecné rovině platí, že žalobce neboli poškozený musí být poškozen tak, že:

- dochází k nepříznivým vlivům, které poškozují domácí odvětví;
- jsou poškozeni konkurenční vývozci ze třetích zemí za situace, kdy soupeří na třetích trzích;
- jsou poškozeni ti vývozci, kteří se pokoušejí konkurovat domácímu trhu, kde je subvencované prostředí.²⁶

Jestliže nastane situace, kdy DSB nazná, že subvence je nepřiměřená a její dopady mají negativní vliv na daný průmysl, či výrobu, pak musí být odstraněna. A stejně jako v předchozí kategorii i zde je stanoveno, že jestliže je domácí trh postižen dovozem subvencovaných výrobků, tak mohou být uplatněna „odvetná opatření“. Jedná-li se o jinou situaci, nežli je definována v části III. ASCM, pak je taková subvence povolena.²⁷

c) Nenapadnutelná subvence

Tuto kategorii uvádíme pouze na doplnění, jelikož jako taková existovala pouze po dobu 5 let od vzniku WTO.²⁸ Obsahem této kategorie byly všechny specifické, ale i nespecifické subvence v následujících kategoriích:

- oblast podpory znevýhodněných regionů;
- průmyslové, výzkumné a před soutěžní vývojové činnosti;
- oblast životního prostředí zejména v situaci přizpůsobení se současným možnostem, zákonům a předpisům.²⁹

---

²⁴ Tato odvetná opatření jsou povolena pouze, pokud dochází k poškozování domácích výrobců v návaznosti na dovezených subvencovaných výrobcích.

²⁵ Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO): Příloha č. 1A: Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních uveřejněno v ČR pod č. 191/1995 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, článek 3 a 4

²⁶ Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO): Příloha č. 1A: Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních uveřejněno v ČR pod č. 191/1995 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, článek 5

²⁷ KUBIČKOVÁ, Simona. *Ochranná opatření proti nedovoleným státním subvencím*. Brno, 2013. str. 18

²⁸ V roce 1999 tato kategorie subvence přestala být užívána. Tato subvence byl nazývána jako subvence zeleného světla.

Oproti předchozím dvěma kategoriím u této třetí nebylo možno dovolávat se svých práv u DSB, stejně jako v případě prokázání neoprávněné subvence nemohlo dojít k uplatnění „odvetných opatření“.

1.2.3 Vyrovnávací opatření

Zde pouze v krátkosti uvedeme nástin vyrovnávacích opatření. Podíváme-li se na ASCM, pak musíme konstatovat, že vliv jednotlivých zemí na neutralizaci nepříznivých dopadů, které jsou způsobeny dovozem subvencovaných výrobků, je velmi omezený. Jak již bylo výše zmíněno, příslušný členský stát se může dovolávat spravedlnosti u DSB a docílit tak odstranění subvence, nebo případně mu může být uložena oprávněnost užít „odvetná opatření“. Stát může taktéž zahájit své vlastní šetření, zda dochází k újmě domácího průmyslu a rozhodnout se uvalit vyrovnávací clo.³⁰ Tato práva jsou ovšem podmíněna skutečnostmi obsaženými v čl. 11. Jedná se o následující podmínky:

- prokázání existence subvence;
- prokázání újmy, která je způsobena domácím odvětví, které produkuje obdobné nebo totožné výrobky;
- a v neposlední řadě prokázání příčinné souvislosti mezi existující subvencí a působenou újmou.³¹

1.3 Právní úprava subvencí v EU

Stejně jako v předchozí podkapitole WTO i zde bychom mohli psát více o samotné EU, o hospodářském prostoru EU, jednotném vnitřním trhu, ale z našeho pohledu bude lepší opět se věnovat konkrétním situacím, díky kterým se dostaneme i blíže k těmto pojmům.

1.3.1 Antisubvenční nařízení

V rámci EU je nutno rozlišit, zda se jedná o dovoz subvencovaného výrobku, nebo o vývoz. V případě, že se jedná o dovoz subvencovaného výrobku do EU, tak je zde uplatňováno antisubvenční nařízení, které bude blíže specifikováno v následující podkapitole. V opačném případě, kdy se jedná o vývoz zboží z EU, tak za této situace se bavíme o ustanoveních o státních podporách, které je možno v právu EU nalézt v čl. 107-109

---

²⁹ Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace (WTO): Příloha č. 1A: Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních uveřejněno v ČR pod č. 191/1995 Sb. Sdělení Ministerstva zahraničních věcí, čl. 8

³⁰ viz. 4.2 Definice pojmu subvence

³¹ FRIEDLAND, J. A. *Understanding international business and financial transactions*. New York: LexisNexis, 2002, str. 71

Smlouvy o fungování Evropské unie. Z čehož vyplývá, že EU pouze nepřejímá pravidla, ale vytváří si své vlastní.³²

Současná právní úprava je poměrně nová, a to v podobě *nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2018/825 ze dne 30. května 2018 vstupuje v platnost dne 8. 6. 2018.*³³ Toto nařízení zcela plně respektuje pravidla WTO a zajišťuje v prostoru EU, aby systém ochrany proti dovozům byl účinný, zejména proti dovozům ze třetích zemí, které by mohly narušovat ekonomické prostředí v důsledku zásahu státu. Jelikož se jedná o dvě po sobě velmi krátce navazující změny³⁴ po vcelku dlouhém období, uvedeme některé změny, které tyto nařízení přinášejí:

- neuplatňování pravidla nižšího cla v případech, kdy budou zjištěna zkreslení na trhu se surovinami; a v případě proti-subvenčních šetření nelze aplikovat vůbec;
- minimální výše cílového zisku byla stanovena na 6 %;
- sociální a environmentální standardy budou brány v úvahu při stanovování výše újmy;
- prozatímní cla se neukládají v období tří týdnů od zaslání informací zúčastněným stranám podle čl. 29a (období předběžného poskytování informací); je dána možnost tuto lhůtu po dvou letech upravit;
- byla zavedena doložka umožňující rozšíření opatření na kontinentální šelfy a výlučné ekonomické zóny prostřednictvím budoucího prováděcího aktu;
- pokud budou opatření nakonec zrušena, cla uložená nadměrně během přezkumu šetření před pozbytím platnosti budou dovozcům vrácena;
- nově budou odborové organizace moci podávat stížnosti společně s průmyslem, případně podporovat stížnosti podané průmyslem;
- délka antidumpingového šetření se zkracuje v případě uložení prozatímního opatření v běžné praxi na 7 měsíců a ve výjimečných případech na 8 měsíců, konečná opatření musí být přijata do 14 měsíců.³⁵

---

³² Pro správnou klasifikaci a terminologii, je třeba zmínit, že od 1. 7. 1968, kdy skončilo přechodné období a bylo dosaženo volného pohybu zboží, byl pojem intraunijní dumping vyloučen z užívání.

³³ *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/spolecna-obchodni-politika-eu/ochrana-pred-dumpingem-a-subvencemi/nova-antidumpingova-legislativa-eu-vuci-dovozum-ze-tretich-zemi--234038/>

³⁴ Modernizace nástrojů na ochranu obchodu v prostoru EU.

³⁵ *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/spolecna-obchodni-politika-eu/ochrana-pred-dumpingem-a-subvencemi/nova-antidumpingova-legislativa-eu-vuci-dovozum-ze-tretich-zemi--234038/>

1.3.2 Antisubvenční opatření

Stejně jako je tomu u antidumpingových opatření, tak i v případě antisubvenčních má možnost podat stížnost k Evropské komisi. V případě, že stížnost obsahuje jednoznačný důkaz o subvenci, je Evropská komise povinna zahájit antisubvenční šetření.³⁶ Nicméně, jak už to tak bývá, jsou zde podmínky, které musí být dodrženy, aby mohlo dojít k aplikaci antisubvenčních opatření. Jedná se o tyto podmínky:³⁷

- 1) musí být zjištěna existence subvenčních praktik, které je možno sankcionovat uložením kompenzačního opatření, je tedy nutné tuto subvenci specifikovat
- 2) podstatná újma, která je způsobena komunitárním průmyslu
- 3) existence příčinné souvislosti
- 4) zájem společenství (EU)

Subvence jsou napadnutelné pouze za podmínek uvedených v Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1037, v čl. 4, kde je stanoveno, že napadnutelné subvence jsou pouze tehdy, jedná-li se o specifické subvence, které jsou uvedeny v čl. 4 odst. 2, 3 a 4.³⁸

1.3.3 Procesně právní úprava subvencí v EU

Jak již bylo výše zmíněno, o uložení antisubvenčních opatření rozhoduje v řízení Evropské komise.³⁹ Proti takovému rozhodnutí je možno podat odvolání k Soudnímu dvoru EU. Řízení je rozděleno do několika fází, které v krátkosti popíšeme.⁴⁰

1) návrh na zahájení řízení před Evropskou komisí

Příslušnost daného návrhu je podmíněna třemi skutečnostmi,⁴¹ které je možno najít v příslušné legislativě:

- aktivní legitimací;
- nezanedbatelností obchodu se zeměmi, proti nimž návrh směřuje;
- obsahem návrhu.

³⁶ *Anti-subsidy*. [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/trade/tackling-unfair-trade/trade-defence/anti-subsidy/index_en.htm>

³⁷ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. Vyd. 1. V Praze: C. H. Beck, 2010. 244 s. ISBN 978-80-7400-352-3, str. 153

³⁸ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1037 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, publikováno v Úředním věstníku Evropské unie, čl. 4

³⁹ Je nutné zdůraznit, že řízení jako takové probíhá výhradně před Komisí.

⁴⁰ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010. str. 159

⁴¹ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1037 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, publikováno v Úředním věstníku Evropské unie, čl. 10

Zaslání návrhu je možno dvěma způsoby buď přímo Evropské komisi, nebo prostřednictvím členského státu. Důležitou možností, která je navrhovateli umožněna, je zpětvzetí návrhu. Návrh je zkoumán antisubvenčním výborem,⁴² který vydá stanovisko.

2) vyšetřovací fáze

Je-li návrh oprávněný a všechny skutečnosti v něm uvedené jsou dostačující k zahájení řízení, to je nutno zahájit do 45 dnů od doručení návrhu, stejně jako u antidumpingového řízení. Evropské komisi je uložena povinnost navrhnout třetímu státu předchozí konzultace tak, aby měl možnost se k daným subvencím vyjádřit. Celkový čas pro antisubvenční řízení je vymezeno na 13 měsíců. Tato lhůta není závazná, nicméně dojde-li k jejímu nepřiměřenému překročení, může ochranné opatření pozbýt platnosti. Stejně jako je tomu antidumpingového řízení, tak v tomto případě je dovozci, vývozci a příslušným úřadům země vývozu, stejně jako navrhovateli, zaslán dotazník, který mají do 40 dnů vyplnit. Dotazník se vztahuje k posledním 6 měsícům. Komise stejně jako v případě antidumpingového řízení je oprávněna přezkoumat účetnictví společnosti, jakož i informace sdělené vládou. Komise může sjednávat konfrontace stejně jako si přizvat k vysvětlení jakýkoliv zainteresovaný subjekt. Jednotliví účastníci řízení nejsou oprávněni nahlížet do interních dokumentů,⁴³ nicméně účastníci jsou oprávněni si zažádat u Evropské komise o sdělení nedůvěrných informací, které během šetření získala.⁴⁴

3) ukládání prozatímních cel⁴⁵

Zde se bavíme o ustanoveních čl. 12 předmětného nařízení. Je důležité si stanovit, proč je provizorní clo ukládáno. Jedná se o situace, kdy právě uložení provizorní cla může zabránit větší škodě v rámci průmyslového odvětví, než je subvencovanými výrobky působeno. Komise o udělení provizorního cla rozhoduje z vlastní iniciativy, nebo tato iniciativa může být iniciována členským státem. V případě, že se Evropská komise rozhodne k takovému jednání, tak než bude subvencovaný výrobek vpuštěn do volného oběhu, bude požadováno složení bankovní záruky v hodnotě provizorního cla.⁴⁶ Výše takto vypočítaného provizorního cla nesmí přesahovat hodnotu předběžně zjištěnou celkovou částku napadnutelné subvence. Je stanovena pouze horní hranice prozatímního cla, spodní určena není. Clo jako takové může

---

⁴² Výbor je složen ze zástupců členských států.

⁴³ Jedná se zejména o důvěrné dokumenty, za které jsou označeny informace, které v případě jejich sdělení by mohly způsobit újmu jejich sdělovateli.

⁴⁴ SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C. H. Beck, 2010. str. 162

⁴⁵ Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1037 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, publikováno v Úředním věstníku Evropské unie, čl. 12

⁴⁶ Tyto peníze leží na bankovním účtě a jsou inkasovány, až za situace, kdy je pravomocné rozhodnutí Rady ve věci.

být menší, jestliže jako takové je dostačující pro odstranění působené újmy výrobnímu odvětví. Provizorní clo v rámci antisubvenčního řízení, stejně jako v případě antidumpingového řízení, může být uloženo nejdříve 60 dnů od zahájení řízení, nicméně nejdéle do devíti měsíců.

4) závěr řízení

Předposlední fází řízení je závěr vyšetřování Evropské komise. Komise na základě celého vyšetřování připraví materiál pro poradní výbor a v případě, že stanovisko Evropské komise je negativní, tak se věc samotná postupuje Radě EU. Řízení je skončeno buď přijetím ochranného opatření, nebo jeho zastavením v případě, že Evropská komise uzná, že není opatření třeba. Ochranné opatření může mít dvě formy:

- je možno uložit definitivní antisubvenční clo – toto clo je ukládáno na základě doporučení Evropské komise Radě EU, která potom v hlasování rozhoduje o vydání či nevydání daného cla;
- Evropská komise může přijmout závazek státu, který subvence uplatňuje, že takového jednání zanechá – je to možné provést prostřednictvím omezením nebo zrušením subvencí, nebo popřípadě revizí cen, nebo dokonce zrušením vývozu do EU.⁴⁷

5) přezkum antisubvenčních opatření Evropskou komisí

Antisubvenční opatření je zpravidla uplatňováno na dobu 5 let od doby, kdy byl skončen poslední přezkum, toto je stanoveno v čl. 18 odst. 1 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1037 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství. Nicméně může dojít k přezkumu Evropskou komisí. Komise tak může činit na základě žádosti, či z vlastní iniciativy.

---

⁴⁷ Nařízení Rady EU (ES) č. 597/2009 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, publikováno v Úředním věstníku Evropské unie L 188/93, 18. 7. 2009, čl. 13 a 15

2 Vymezení pojmu antidumpingové clo

Tato podkapitola je nezbytná, abychom mohli v následujících kapitolách lépe pracovat s pojmem „antidumpingové clo“. Podíváme-li se na samotný výraz, tak je složen hned z několika prvků, které považujeme za podstatné stručně nastínit. Jedna z novějších definic clo definuje následně: „*Povinnou platbu „sui generis“ stanovenou právními předpisy, která je vybírána v přímé souvislosti s přechodem zboží přes státní hranici od osob, které zboží dovážejí, respektive vyvážejí, nebo od osob, pro které je takové zboží dováženo nebo vyváženo.*“⁴⁸ Z příslušné definice je jasné, na základě čeho je clo uloženo, kdo je povinen toto clo hradit. V obecné právní rovině je možno chápat clo jako poplatek, nicméně od roku 2011 je clo v právním řádu České republiky (dále jen ČR) označováno jako daň.⁴⁹ V prostoru mezinárodního práva, zejména práva Světové obchodní organizace (dále jen WTO), je nutné zmínit tendenci potlačování a odstraňování cla jako překážky obchodu.

Na základě nastudovaných definic a výše zmíněných informací si dovoluujeme připojit jednu vlastní konstrukci pojmu clo. Z našeho pohledu se jedná o „mezinárodní fiskální sankci, vyměřenou pro určitý typ zboží na určitém území, kde předmětné zboží nebylo vyrobeno, získáno, ani jinak vyprodukováno.“

Dalším pojmem, který se skrývá v antidumpingovém clu je pojem „dumping“. Hned na úvod ze samé podstaty antidumpingového cla je zjevné, že clo je ukládáno jako daň za dumping. Stejně jako u cla je i v případě dumpingu možno najít mnoho definic v ekonomické rovině, nicméně pro potřeby této diplomové práce je předmětná zejména definice WTO z roku 1994, kde je v čl. VI uvedeno následující: „...*dumping, jímž se zboží jedné země uvádí na trh druhé za nižší cenu, než je jeho normální hodnota, je zavrženíhodný*...“⁵⁰ Už jenom z této krátké definice můžeme vidět, že pokud se bavíme o dumpingu, pak se bavíme o nekalé praktice v prostoru mezinárodního obchodu. Zákonodárci EU na tuto nekalou praktiku pamatovali ve formě ochrany tuzemských výrobců, kdy je možno uložit antidumpingové clo.⁵¹ Pokud jde o definici pojmu antidumpingové clo, tak jsou mnohem konkrétnější než u obecného pojmu clo. Jednou z definic je: „...*je uloženo s cílem napravit účinky dumpingového dovozu působící újmu a obnovit spravedlivou hospodářskou soutěž.*“⁵² Další možnou definicí je: „*U dumpingového dovozu, kdy uvolnění zboží do volného oběhu v Unii*

---

⁴⁸ M. Bakeš in Matoušek P., Sabelová L., *Clo*, Praha: ASPI, a.s. 2007 str. 234

⁴⁹ § 2 odst. 3 písm. a) zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění zákona č. 30/2011 Sb.

⁵⁰ čl. VI Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994

⁵¹ Podrobněji v podkapitole 1.2, nicméně definice budou uvedeny již v této podkapitole

⁵² Evropská komise dokument 2010

působí újmu, může být uloženo antidumpingové clo.⁵³ Tyto stručné definice by samy o sobě plně dostačovaly pro objasnění pojmu antidumpingového cla, nicméně si dovolíme uvést ještě jednu definici, která je následující: „...slouží jako prostředek proti dumpingu. Dumping je chápán jako nekalá obchodní praktika, kdy vývozce prodává na zahraničních trzích své výrobky za ceny nižší než na domácím trhu, nebo nižší, než je hodnota takového zboží na v běžném obchodním styku.“⁵⁴ Momentálně jsme z našeho pohledu uvedli všechny relevantní definice antidumpingového cla, které je možno najít v českých zdrojích. Pokud bychom se měli bavit o zahraničních zdrojích, zde jsou autoři poměrně detailnější, co se definice týče a samotné antidumpingové clo propojují například s původem zboží, či zařazením zboží do sazebníku.⁵⁵ Pokud bychom měli pouze v rychlosti nastínit nějaká specifika antidumpingového cla v právu EU, tak asi hlavním by byl fakt, že EU má právo při splnění podmínek zavést takovéto opatření, aniž by jí musel být udělen souhlas dotčených stran. Jedná se tedy o ekonomicko-politický prvek v obchodním prostoru EU, který je užít pro ochranu, či nápravu hospodářské soutěže v prostoru jednotného trhu EU. Síla tohoto nástroje spočívá v jeho poměrně rychlé aplikovatelnosti a součinnosti dotčených stran na procesu.

Ze všeho výše uvedeného vyplývá, že antidumpingové clo je ochranným prvkem jednotného trhu EU, dále pak je nástrojem pro odstranění a nápravu diskriminace v mezinárodním obchodním prostoru. Clo nemusí být uvaleno pouze ve výši dumpingového rozpětí,⁵⁶ ale může být stanoveno i ve vyšší hodnotě, aby došlo k vyrovnání dumpingu a nápravě spravedlivé soutěže. V neposlední řadě je třeba zmínit, že se jedná o příjem veřejných rozpočtů.⁵⁷

2.1 Právní úprava antidumpingových cel

Předchozí podkapitolu jsme věnovali zejména různým definicím antidumpingového cla, ať už v obecné rovině, nebo právě v rámci právního prostoru WTO, EU. V této podkapitole se zaměříme na právní prameny, které v rámci daných organizací, či státu upravují antidumpingové clo. Jak již bylo výše zmíněno v rámci definic, ze kterých jednoznačně vyplývá mezinárodní dopad antidumpingových opatření (cla), proto je důležité v rámci této práce uvést právní rámec na úrovni WTO, EU.

---

⁵³ Týč. V., *Základy práva Evropské unie pro ekonomy 6. vydání*. Praha: Leges, 2010 str. 275.

⁵⁴ Svoboda K. in Šramková D., *Celní správa v organizačním a funkčním pojetí- vybrané kapitoly*, Brno: Masarykova univerzita 2011, str. 97.

⁵⁵ Lux M., *GUIDE TO COMMUNITY CUSTOMS LEGISLATION*, Bruxeles: Etablissements Emile Bruylant, S. A, 2002.

⁵⁶ Podrobněji v 1.4.3 Dumpingové rozpětí

⁵⁷ Horák M. in Šramková D., *Celní správa v organizačním a funkčním pojetí - vybrané kapitoly*, Brno: Masarykova univerzita 2011, str. 139-140 (upravené).

2.1.1 Právní úprava antidumpingového cla dle WTO

Nejdůležitějším právním dokumentem v této podkapitole je bezesporu *Dohoda o zřízení světové obchodní organizace* (tj. WTO). Nejdříve je nezbytné připomenout obecné zásady mezinárodního obchodu, zejména z důvodu, aby došlo k lepšímu porozumění výjimkám právě z těchto zásad, mezi které řadíme právě antidumpingová opatření (mimo jiné i antidumpingové clo).⁵⁸

Začneme tedy obecnými zásadami WTO, které jsou upraveny v příloze č. 1 (konkrétně příloha 1A), tato zásada je označena jako „*Všeobecná dohoda o clech a obchodu 1994*“. Po 2. světové válce nejvýznamnější ekonomiky světa jako Evropa a USA uplatňovaly zejména protekcionistickou a ochranářskou politiku. Kdežto výše zmíněná Všeobecná dohoda o clech a obchodu 1994 je založena na teorii liberalismu. Tento přístup umožnil rozvoj a podporu mezinárodního obchodu⁵⁹ tak, jak jej vnímáme dnes. Liberální obchod v rámci WTO je založen na dvou následujících principech:

- **režim nejvyšších výhod** – můžeme nalézt v čl. I;
- **režim národní** – můžeme nalézt v čl. III.

Z výše uvedeného vyplývá, že antidumpingové clo jakožto ochrana proti dumpingovým dovozům je dle práva WTO povoleným porušením doložky nejvyšších výhod, stejně jako při dodržení určitých okolností i doložky národní. Abychom měli kompletní informace o legálních výjimkách z práva WTO, tak musíme také zmínit opatření vedoucí k odstranění nepovolených státních subvencí a ochranných opatření, jež jsou ukládány za účelem ochrany národního průmyslu. Právní úpravu vztahující se přímo k antidumpingovému a vyrovnávacímu clu budeme hledat v čl. VI Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994. Tento článek začíná souhlasným prohlášením smluvních stran, kdy tyto subjekty uznávají, že dumping, kterým je zboží z jedné země uváděno na trh druhé země, za cenu nižší, než je normální hodnota, je zavrženíhodné za situace, kdy působí, nebo hrozí způsobit podstatnou újmu výrobnímu odvětví existujícímu na území smluvních stran dohody.⁶⁰ Následující ustanovení Všeobecné dohody o clech a obchodu 1994 upravují oprávněnost antidumpingového cla, a to tak, že uvalení takového cla na výrobek je ospravedlnitelné za situace, kdy se jedná o vyrovnání nebo zabránění dumpingu jednou ze smluvních stran, za podmínek, že toto clo nepřevyšuje dumpingové rozpětí u daného výrobku. Pro základní

⁵⁸ HORÁK, Miroslav. *Antidumpingové clo jako nástroj ochrany vnitřního trhu*. Brno, 2012. str. 16

⁵⁹ Praktickou ukázkou liberalismu může být kalkulace, kterou uvádí pan Šroněk I., ve své knize na příkladu celních sazeb na nezemědělské komodity, které v roce 1947 bylo okolo 40 %, kdežto momentálně se pohybují kolem hranice 4 %. Šroněk I., *Světová obchodní organizace*, Praha: VŠE, 1999 str. 8 a 9.

⁶⁰ HORÁK, Miroslav. *Antidumpingové clo jako nástroj ochrany vnitřního trhu*. Brno, 2012. str. 16

představu o právní úpravě antidumpingového cla v rámci práva WTO by výše uvedené mohlo být označeno za dostačující, zejména z důvodu, že rozebírat jednotlivá ustanovení upravující oprávněnost, nebo naopak nepřipustnost antidumpingového opatření by bylo pouze duplikování informací, které budou uvedeny v následující podkapitole, která bude věnována právní úpravě v rámci EU. EU mnoho z těchto ustanovení převzala do svého právního rámce. Budeme zejména věnovat pozornost odlišnostem v těchto právních úpravách.

2.1.2 Právní úprava antidumpingového cla dle práva EU

Základním právním dokumentem v oblasti antidumpingu v právním prostoru EU je základní nařízení Rady EU⁶¹ - Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/825 ze dne 30. května 2018, kterým se mění nařízení (EU) 2016/1036 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie, a nařízení (EU) 2016/1037 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropské unie. Toto samotné nařízení je zaměřeno na pravidla, která nám říkají, jak má být antidumpingové clo zavedeno, jinak řečeno, toto nařízení nezavádí antidumpingové clo, je spíše takovým „receptem“ pro jeho zavedení. Z pohledu práva se tedy jedná o normu procesní. Samotné antidumpingové clo je zavedeno až nařízením Rady EU, kterým rada rozhoduje ve věci.⁶²

V úvodu nařízení je možno nalézt poměrně rozsáhle popsané, proč je dané nařízení přijato a jaký je jeho cíl. Po nastudování těchto úvodních ustanovení je možno přejít k právně závazným ustanovením, kterými je zaváděno antidumpingové clo do praxe. V rámci zavedení antidumpingového cla je možno rozlišovat dvě základní situace:

- antidumpingové clo je uvaleno na určitou specifikovanou komoditu (výrobek), který není v době zavedení tohoto cla zatížen žádným jiným antidumpingovým clem;
- antidumpingové clo je uvaleno na určitou specifikovanou komoditu (výrobek), který je v době zavedení tohoto cla zatížen jiným antidumpingovým clem a je zjištěna možná hrozící újma některému z hospodářského odvětví v EU, v důsledku dovozů, které jsou prováděny z jiné země, než která je uvedena v nařízení Rady EU, které zavedlo původní antidumpingové clo.⁶³

---

⁶¹ nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1037 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropské unie.

⁶² Toto nařízení, již obsahuje tzv. hmotněprávní skutečnosti pro zavedení antidumpingového cla, mezi něž řadíme zejména popis daného výrobku, identifikaci země, z níž je daný výrobek vyvážen a samotnou sazbu antidumpingového cla.

⁶³ více v podkapitole 3.1.3 Celní evidence dovozů

2.2 Dumping a jeho formy

V předchozí podkapitole jsme hodně pozornosti věnovali definicím antidumpingového cla, ale z pohledu této diplomové práce je podstatné vymezit pojem samotného dumpingu, jak již bylo nastíněno, a podívat se hlouběji na jeho formy. Jak již bylo několikrát uvedeno, dumping je považován za nekalou obchodní praktiku. Nejčastější formou dumpingu, jak ji známe, je cenový dumping, který vyplývá i z definic v předešlé podkapitole, a to zejména za situace, kdy je cena výrobku na domácím trhu odlišná od ceny vyváženého výrobku. Další cenový dumping vzniká za situace, kdy je výrobek vyvážen za cenu nižší, než jsou náklady na výrobu výrobku. Pokud bychom nerozlišovali dumping dle charakteru, ale opravdu dle formy, pak se velice často mluví o třech druzích:

- střídavý – trvá poměrně krátkou dobu v řádech měsíců, kdy vývozce po určité době přestane dumpingovou strategií uplatňovat a začne vyvážet za běžné ceny;
- strategický - země se snaží uzavírat dovozům a naopak podporuje vývoz za dumpingové ceny;
- predátorský - prodej předmětného výrobku pod výrobními náklady, nejčastěji za účelem dobití a ovládnutí trhu.⁶⁴

Mimo cenový dumping, který je nejčastější formou, je velice často používán ve spojení jako sociální, ekologický, měnový či daňový dumping.

2.2.1 Sociální dumping

V posledních letech je tato forma dumpingu velmi často diskutována. Jedná se zejména o situace, kdy je importované zboží ze zemí s nižším pracovním standardem, a tudíž i s nižšími náklady na práci. Ač se jedná o nepřímou výhodu, tak i tak je to označováno za nespravedlivou výhodu v mezinárodním obchodě. Nejčastěji s touto formou dumpingu bývá spojována Čína. Nízké náklady na práci udělují čínským výrobcům významnou konkurenční výhodu. Jak již bylo zmíněno, Čína je v oblasti sociálního dumpingu nejčastěji diskutovaným subjektem, nicméně je možné i v rámci EU nalézt prvky sociálního dumpingu.⁶⁵ Každý členský stát v rámci své národní působnosti má vlastní systém pracovního práva a sociální ochrany, čímž samozřejmě ovlivňuje podniky, které jsou povinny dodržovat zákon a nést

---

⁶⁴ získání tak zvaného monopolního postavení na trhu

⁶⁵ Sociální dumping z roku 1993, kdy firma Hoover se rozhodla přemístit sídlo firmy z Dijonu ve Francii do Cambuslangu ve Skotsku. V průběhu jednání byly dohodnuty podmínky, kdy skotští pracovníci přijali horší podmínky než francouzští. Celkový výsledek vyvolal ztrátu 600 pracovních míst ve Francii a vytvoření 400 pracovních míst ve Skotsku. Zřetelný případ sociálního dumpingu nastal v roce 1993 přemístěním podniku americké mezinárodní firmy Hoover z Dijonu ve Francii do Cambuslangu ve Skotsku. Proběhla jednání, která vedla k tomu, že skotští pracovníci přijali horší podmínky zaměstnání. Tato skutečnost byla francouzskými představiteli označena za sociální dumping ze strany Hoover.

náklady bezpečnosti práce. Což pracovníkům zajišťuje sociální jistoty. V rámci samotného společenství jsou potom členské státy vystaveny konkurenci ostatních členských států, které mají nižší pracovní standardy. Ze sociálního pohledu je potřeba zmínit, že vyšší pracovní standardy nemají pouze konkurenční nevýhodu, ale velice často v zemích s vyšším pracovním standardem je i vyšší standard celkové infrastruktury stejně jako zkušenější pracovní síla.

Z pohledu definic není možno sociální dumping považovat za dumping v pravém slova smyslu. Proto se nejčastěji v souvislosti se sociálním dumpingem a Čínou uvádí, že postih by měl být udělen za situace, kdy sociální standardy pro produkci daného výrobku jsou tak nízké, že neodpovídají lidské důstojnosti.

2.2.2 Mzdový dumping

Mzdový dumping navazuje přímo na sociální dumping, jelikož z pohledu konkurenceschopnosti může být cena práce v jedné zemi nespravedlivě nižší než v druhé. V prostoru EU je se mzdovým dumpingem nejčastěji spojované Německo, které stejně jako například Velká Británie čelí přílivu levné pracovní síly z jiných členských států, jako je například Polsko, Česká republika.⁶⁶ Mzdový dumping stejně jako sociální není dumpingem dle definice, jedná se o rozdílnou cenu práce.

2.2.3 Daňový dumping

Daňový dumping uvádíme kvůli návaznosti na EU. V době, kdy se EU rozšiřovala o nové členy, které měly nižší míru zdanění, byly dosavadní členské státy vystaveny konkurenci s nižší mírou zdanění. Staré členské státy pak začaly s odvoláním na daňový dumping prosazovat harmonizaci daní tak, jak je známe dnes.

2.2.4 Ekologický dumping

Stejně jako u mzdového a sociálního dumpingu i v případě ekologického dumpingu hraje významnou roli stát s ekologickými daněmi. Tyto daně jsou uvaleny na výrobky zatěžující životní prostředí. Zde se bavíme o disproporcii mezi vyspělými a méně rozvinutými zeměmi, jelikož právě ve vyspělých zemích je kladen větší důraz na dopad na životní prostředí. Tyto daně samozřejmě zvedají náklady na výrobu, a tím znevýhodňují výrobce ze zemí s ekologickým zdaněním.

---

⁶⁶ Pokud hovoříme o německé mzdě, tak je potřeba zmínit velmi silnou roli odborů, které jsou schopny vyjednat vyšší standardy než v jiných členských zemích. Bez role odborů by mzdy byla stanovena spravedlivě na základě poptávky po práci na trhu.

2.2.5 Měnový dumping

Měnový dumping je vyvolán devalvací měny, kterou provádí centrální banka. Ve zjednodušené formě to znamená, že výrobce dostane v domácí měně více peněz. Co je na jednu stranu výhodou, je na druhou stranu nevýhoda, jelikož dojde ke zdražení dovozů do země. Dalším dopadem je zvyšující se inflace. Proto není kladen důraz na tuto formu dumpingu.

2.2.6 Shrnutí

V předchozích podkapitolách jsme popsali různé formy dumpingu, nicméně z výše uvedeného vyplývá, že tyto formy dumpingu není možné považovat za dumping. To, co nazýváme sociálním dumpingem, je ve zjednodušené formě rozdíl v sociálních standardech jednotlivých zemí, kde významnou roli mohou hrát odbory. Celkově by bylo možné formy dumpingu výše zmíněných charakterizovat právními a daňovými rozdíly mezi jednotlivými zeměmi. Což je možný důvod, proč jsou tyto rozdíly označovány za dumping, i když jediná forma dumpingu je cenový dumping.

2.3 Dumpingové ceny

V předchozí kapitole jsme uvedli obecnou definici dumpingu pro lepší pochopení, v jaké oblasti se nacházíme. Nyní je důležité zmínit definici, která se nachází přímo v legislativě EU, a to: „*Výrobek je možno považovat za dumpingový v případě, kdy je vývozní cena výrobku vyváženého do Evropského společenství nižší, než je v běžném obchodním styku srovnatelná cena obdobného výrobku určeného pro spotřebu v zemi vývozu,*“⁶⁷

Nyní, když jsme uvedli definici dumpingu v prostoru práva EU, můžeme říci, že se dosti shoduje s definicí WTO. Jelikož nízké ceny nemusejí bezpodmínečně znamenat, že se jedná o dumpingový dovoz, je tedy nutné v rámci několika kroků zjistit, zda se jedná o dumpingové ceny. Toto zjištění je možno provádět v následujících krocích:

- zjištění typu výrobku;
- zjištění běžné ceny (běžné hodnoty zboží);
- zjištění vývozní ceny;
- srovnání cen (posouzení, zda se jedná o dumpingové ceny);
- a dumpingové rozpětí.

---

⁶⁷ Viz čl. 1 odst. 2 nařízení Rady EU č. 1225/2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství.

Podíváme-li se na první krok a stanovení typu výrobku, pak v některých případech nelze u předmětného výrobku identifikovat rozdílné formy, jelikož je zcela homogenní. Za této situace, kdy se jedná o homogenní výrobek, se provádí jeden výpočet dumpingové ceny pro celý výrobek. Nicméně může nastat situace, kdy předmětný výrobek je do prostoru jednotného vnitřního trhu EU dovážen v různých formách a typech, a to za značně odlišných cen. Za této situace může docházet k různým výpočtům dumpingových cen, a to zejména při zohlednění faktu, že srovnatelnost cen vývozních a běžných může být zkreslena průměrnými hodnotami. Kdyby měla nastat situace, že bude nutno provést mnoho různých výpočtů, jelikož výrobek je natolik různý, může být vybrán jeden reprezentativní typ výrobku, jako příklad pro celý výrobek ve všech typech. Nicméně nelze to provést pokaždé, musí dojít k prokázání faktu, že dovoz daného výrobku je zásadní pro celkový dovoz do EU.

2.3.1 Běžná hodnota

Běžná hodnota je prvním krokem, který je posuzován, jestliže se rozhodujeme, zda se jedná o dumping. Běžná hodnota je hodnota výrobku na domácím trhu vývozce. Jedná se tedy o cenu, za kterou je výrobek prodáván na domácím trhu výrobcem pro domácí spotřebu, kdy tato cena vychází z domácích cen, nebo určených hodnot. Běžnou hodnotu určujeme tedy podle cen na domácím trhu. Důležitým předpokladem pro stanovení běžné hodnoty je skutečnost, že cena na domácím trhu vychází z férových⁶⁸ a nikterak nezkrslených podmínek.⁶⁹ Metodu běžné ceny použijeme tedy za situace, kdy je výrobek tzv. podbízen.⁷⁰ Máme dvě situace, kdy je stanovení běžné ceny vyloučeno z dokazování, zda se jedná o dumping. První je skutečnost, kdy je výrobek prodáván mezi spojenými podniky, a tedy odběratel není nezávislý. Druhá situace, která vylučuje posouzení na základě běžné ceny, je skutečnost, kdy je výrobek určen pouze k vývozu a není na domácím trhu vůbec obchodován. V těchto situacích dochází ke stanovení běžné hodnoty na základě vývozu ceny výrobku.⁷¹

---

⁶⁸ „Zásahy státu jsou například možné, když je na trhu velký počet podniků, které vlastní, ovládají nebo řídí orgány země vývozu. Jsou možné také v případě přítomnosti státu v podnicích, která umožňuje zasahovat do cen nebo nákladů či sledovat cíle politiky. Dalšími příklady jsou diskriminující veřejné politiky, které zvýhodňují přístup domácích dodavatelů nebo vývozců k financování při sledování cílů veřejné politiky.“ [cit. 2019-02-26]. [file:///C:/Users/ekutal09/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ekutal09/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20(2).pdf)

⁶⁹ Základním rozdílem oproti předešlé legislativní úpravě je fakt, že se již nebudou užívat zkreslené náklady pro stanovení běžné ceny. Na základě přístupu Číny k WTO, došlo k další změně a to té, že již není rozlišováno mezi tržním a netržním hospodářstvím. To, že nedochází k rozlišení v rámci antidumpingového řízení EU na tržní a netržní hospodářství, nikterak nezakládá přiznání statutu tržního hospodářství, zemím, které jsou kvalifikovány jako netržní.

⁷⁰ Výrobek je na domácím trhu prodáván za cenu nižší, než jsou výrobní náklady.

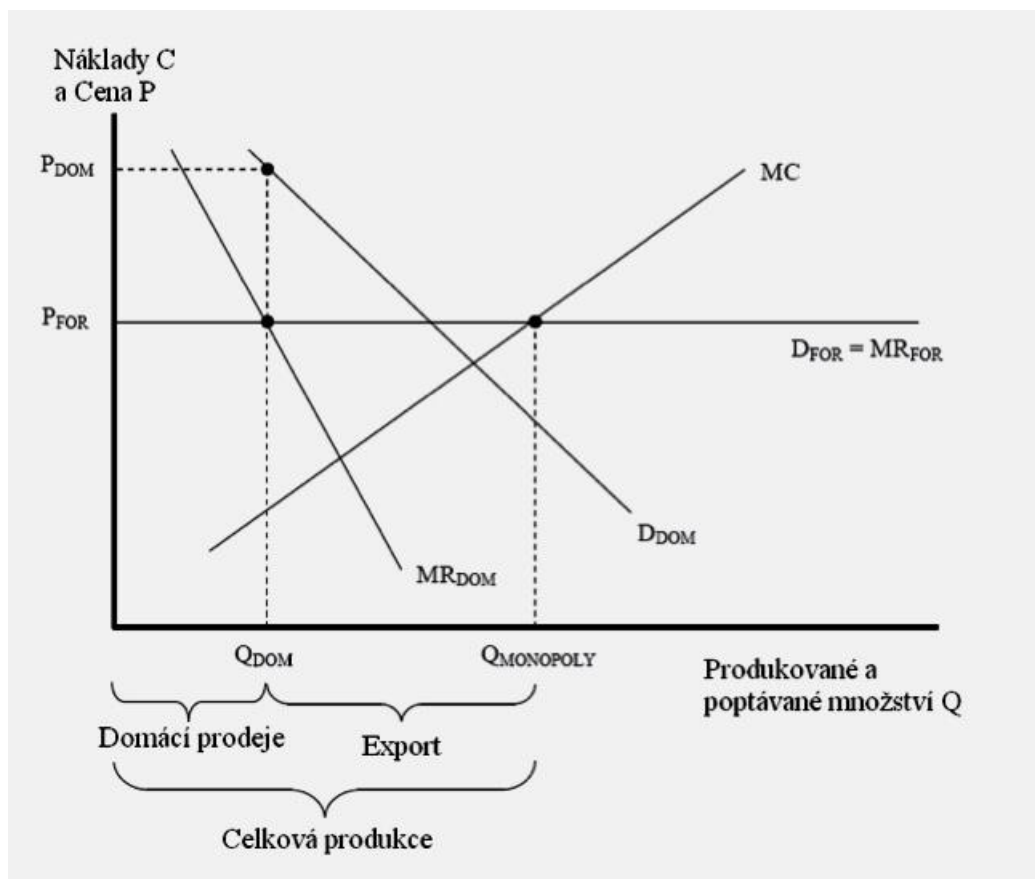
⁷¹ Dalším možným způsobem určení běžné hodnoty je formou tzv. umělé kalkulace (což se provádí součtem výrobních, režijních, správních a prodejních nákladů). Veškeré tyto údaje si může Evropská komise v rámci řízení vyžádat a subjekt je povinen, tyto údaje dodat. Nejčastěji prostřednictvím účetních evidence.

2.3.2 Vývozní cena

Jakmile dojde ke stanovení běžné hodnoty, je na řadě určit cenu vývozní. Způsobů, jak určit vývozní cenu, je více, aby bylo zajištěno co nejširší pokrytí případů. První z možných způsobů, jak stanovit vývozní cenu, je zjištění skutečné vývozní ceny.⁷² Stejně jako u stanovení běžné hodnoty i zde existují situace, kdy není možno tuto metodu užít. Může se jednat o situace, kdy dochází k tzv. bratrové směně a není teda hodnota výrobku vyčíslena v penězích. Za této situace je užitá metoda uměle konstruované vývozní ceny, ta je vypočítána podle ceny, kterou zaplatí první kupující na území EU. Od této ceny jsou odečteny náklady, které vznikly v době mezi dovozem do EU a prodejem.⁷³ Stejně jako u běžné hodnoty má Evropská komise možnost zjistit vývozní cenu prostřednictvím účetních knih.

2.3.3 Ekonomická interpretace dumpingového rozpětí

Obrazek č.1: Dumpingové rozpětí

Zdroj: Krugman, P. R., Obstfeld, M., International Economics, 2003. str. 144

⁷² Vývozní cena je ta, za kterou předmětný výrobek kupuje subjekt ze třetí země od výrobce. Je důležité říci, že se nejedná o cenu, za kterou je zboží prodáváno na území EU.

⁷³ V tomto případě máme na mysli zejména náklady spojené s dopravou, uskladněním a pojištěním.

Na obrázku je možno vidět, že monopolní výrobce, prodává daný výrobek na domácím trhu při poptávce, která je reprezentována přímkou, která je označena D_{DOM} . Poptávka na zahraničním trhu je prezentována jako dokonale elastická pod označením D_{FOR} , a tudíž je výrobci umožněn prodej za cenu, kterou si sám stanoví P_{FOR} . Jelikož počítáme se skutečností, že trh domácí a zahraniční je segmentovaný, tak výrobce může prodávat na obou trzích za rozdílné ceny. Pro maximalizaci zisku výrobce je důležitá křivka mezních nákladů (MC). Aby došlo k maximalizaci zisku, tak se musí mezní náklady rovnat mezním příjmům (MR). MR_{DOM} je označením mezního příjmu na domácím trhu, kdy tato křivka leží pod úrovní poptávky na domácím trhu. Aby tedy došlo k maximalizaci zisku a vyrovnání MR a MC bude nutné vyrobit množství $Q_{MONOPOLY}$, z toho Q_{DOM} je prodáváno na domácím trhu a export představuje $Q_{MONOPOLY} - Q_{DOM}$. Nicméně důkazem dumpingu je fakt, že množství Q_{DOM} je prodáváno za cenu P_{DOM} , která jak je možno vidět, je vyšší než P_{FOR} , tudíž firma praktikuje dumping na zahraničním trhu a exportuje za cenu nižší, než je běžná cena na domácím trhu.

2.3.4 Dumpingové rozpětí

Výpočet dumpingového rozpětí se provádí jako rozdíl běžné ceny a ceny vývozní. Nicméně s ohledem na výše uvedené, je třeba říci, že zkrácení cen prostřednictvím zásahu státu⁷⁴ mohou ovlivnit cenu natolik, že se stává nevhodnou pro výpočet dumpingového rozpětí. V tomto případě je užita metoda běžné ceny pomocí tzv. referenčních hodnot, nebo odpovídajících výrobních nákladů a nákladů na prodej předmětného výrobku v zemi, jež je hospodářsky na obdobné úrovni jako země vývozu. Komise ve svém sdělení k tomuto novému institutu uvádí, že tato nová metodika umožní Evropské komisi v případě narušení hospodářské soutěže zjistit skutečný rozsah dumpingu. Neexistuje však seznam zemí, na něž se nová metodika vztahuje, použije se v případech, kdy je zjištěn dopad na ceny a náklady.⁷⁵

Když mluvíme o srovnatelných zemích, je důležité zmínit, že poprvé se do popředí dostává role **sociálních a environmentálních norem**.⁷⁶ Do popředí se dostávají za situace, kdy je více možných srovnatelných zemí k zemi vývozní. V tom případě bude v rámci řízení pro výběr srovnatelné země hrát roli sociální ochrana a ochrana životního prostředí srovnatelných zemí.

---

⁷⁴ K tomuto Komise vyslovila závazek, že bude vypracovávat zprávy, které budou popisovat jednotlivé situace na daném trhu. Tyto zprávy mohou být užity jako důkazní materiál v rámci antidumpingového řízení. Zprávy budou přístupné, tak aby bylo možno tuto zprávu použít např. Výrobním odvětvím EU v žádosti o přezkum.

⁷⁵ [cit. 2019-02-26]. [file:///C:/Users/ekuta109/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ekuta109/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20(2).pdf)

⁷⁶ Tuto změnu v rámci antidumpingového řízení vítá europoslanec Pavel Svoboda z KDU-ČSL. Další velmi důležitou změnou je možnost uvalení vyšších hodnot cel, stejně jako zkrácení lhůt během antidumpingového řízení.

Dalším krokem v určení dumpingových cen je srovnání ceny vývozní a běžné. Tyto ceny by měly být srovnatelné z hlediska podmínek prodeje, stejně jako fyzických markerů výrobku. Srovnání cen by mělo probíhat na stejné úrovni prodeje, tedy maloobchodní s maloobchodními cenami a velkoobchodní s velkoobchodními cenami, a ve stejném časovém období. Z výše uvedeného vyplývá, že je kladen velký důraz na to, aby srovnání bylo spravedlivé.⁷⁷ Matematicky přesnější definice by však vypadala následovně:

„Dumpingové rozpětí je srovnání váženého průměru běžné ceny s váženým průměrem srovnatelných vývozních cen.“⁷⁸

Dojde-li v rámci šetření ke zjištění dumpingových cen, dojde z nařízení Rady EU k zavedení antidumpingového cla. Nutno podotknout, že může dojít ke zjištění, že se nejedná o dumpingové ceny. V případě, že je dumping objeven, tak clo je zpravidla hodnotový nebo procentuální rozdíl mezi vývozní a běžnou cenou.⁷⁹

2.4 Újma výrobního odvětví EU

Jednou z nezbytných podmínek v rámci antidumpingového řízení je tzv. újma⁸⁰ výrobního odvětví. V rámci řízení je možné pozorovat posouzení, jak již vzniklé újmy, tak i hrozící újmy. Je tedy třeba si nejdříve vysvětlit, co si pod pojmem újma máme představit. Z dostupných zdrojů jsme vytvořili následnou definici: „Újma je výrobnímu odvětví působena tehdy, dojde-li ke zhoršení jeho hospodářské situace.“

Nyní již víme, co je to újma, dle dostupných zdrojů, ale je také důležité říci, jak je definováno výrobní odvětví. V tomto slovním výrazu jsou skryti všichni výrobci v EU, kteří produkují obdobné výrobky, nebo výrobci, jejichž výstup představuje podstatnou část výroby v rámci jednotného trhu EU. Nicméně i tato charakteristika má své limity a zejména za situace, kdy jsou výrobci v nějakém spojení s producenty zboží, jež je předmětem řízení. Ti jsou poté vyloučeni z řízení a jejich část produkce není předmětem posuzování vlivu újmy na výrobní odvětví.

Víme-li, co si pod pojmem újma a výrobního odvětví máme představit, je nasnadě položit si další otázku. Jak je tato újma v rámci řízení kvantifikována. Újma je v rámci řízení

---

⁷⁷ Čl. 2 odst. 11 Nařízení Rady (ES) č. 1225/2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství

⁷⁸ Vlastní definice na základě dostupných zdrojů

⁷⁹ Clo je ve většině případů valorizováno, nicméně může být i specifikováno pomocí jednotek zboží, ať už množství, či objemové.

⁸⁰ Újma nikoliv zanedbatelná, ale podstatná. Tato újma je nutná v případě zavedení antidumpingových a antisubvenčních opatření. Nicméně v případě ochranných opatření musí být prokázána újma vážná.

posuzována objektivně na základě mnoho relevantních ukazatelů.⁸¹ V rámci objektivního posouzení újmy je zejména zkoumáno, jak prodej předmětného výrobku ovlivňuje prodeje obdobných výrobků od producentů z EU a zároveň, jak je ovlivněno celé výrobní odvětví. V rámci řízení a prokazování újmy je nutné dokázat tzv. příčinnou souvislost s prodejem dumpingových výrobků. Je to zejména z toho důvodu, že újmu „domácímu“ výrobnímu odvětví ve zkoumaném časovém období nemusí působit pouze dumpingový prodej zkoumaného výrobku. Je nutné prokázat, že tato újma nebyla způsobena například cenou a objemem dovozu nedumpingových/nesubvencovaných výrobků, snížením poptávky, nebo například změnou struktury daného odvětví, či technologickým vývojem.⁸²

Mírně odlišná situace nastává při posuzování hrozící újmy. Co se týče samotných výsledků, tak z našeho pohledu se nám výsledek jeví založený na domněnkách a předpokladech. Což do jisté míry si protirečí se **základním nařízením Rady EU, kde je v čl. 3 odst. 9** přímo takové dokazování vyloučeno. Za této situace je za relevantní důkaz možno brát pouze jediný jasně kvantifikovatelný důkaz, a to skladovou zásobu předmětného výrobku.⁸³

2.5 Antidumpingová opatření

Tento defenzivní nástroj je nejpoužívanější formou nástroje na ochranu obchodu, zejména v podobě cla. Antidumpingová opatření EU se zaměřují zejména na dovážené zboží, kdy z právního pohledu⁸⁴ je toto zboží do EU dovezeno za nižší cenu, než za jakou je toto zboží prodáváno na domácím trhu. K tomuto snížení ceny velmi často dochází v důsledku nedostatečné hospodářské soutěže, nebo v případě, kdy stát do výroby nějak zasahuje. V rámci férové obchodní soutěže nedochází k poškození pouze výrobců na území EU, ale i výrobců ze třetích zemí, kteří by rádi získali přístup na evropský trh. Antidumpingová opatření slouží tedy jako ochrana a náprava nežádoucího stavu. Na antidumpingová opatření se nemůžeme dívat pouze z pohledu EU, je třeba se podívat i do mezinárodních dohod WTO, z kterých vyplývá, že v odůvodněných případech jsou dotčené strany oprávněny zavést antidumpingová opatření. Ta mají dle dostupných zdrojů nejčastěji formu cla, které je uvaleno na zboží narušující obchodní soutěž. Nicméně antidumpingové clo nelze použít jen na základě

---

⁸¹ Mezi tyto ukazatele řadíme: prodej, výrobu, podíl na trhu, produktivitu, kapacitu a zisk. Tento výčet není kompletní, byl uveden pouze pro názornost.

⁸² V ne tak dávné době, bychom v rámci šetření a posouzení újmy výrobnímu odvětví museli taktéž zohlednit dopady hospodářské krize, která jako taková ovlivňuje negativně celou ekonomiku.

⁸³ Zatím nebyl zjištěn případ zavedení antidumpingového opatření na základě hrozící újmy, jako prevence...

⁸⁴ Dle klasického ekonomického pohledu je dumping vnímán pouze jako prodej produktu jedním producentem za rozdílnou cenu na různých trzích.

rozdílné ceny, je nutné prokázat jeho oprávněnost v rámci antidumpingového řízení.⁸⁵ Toto řízení je v prostoru EU poměrně složitým procesem, jehož se účastní zejména orgány EU a orgány jednotlivých členských zemí, stejně jako zástupci výrobních odvětví EU a další. V rámci řízení dochází k dílčím řízením a přijímání dílčích povinností, která jako taková nemohou být považována za antidumpingová opatření.

Z výše uvedeného vyplývá otázka, co v rámci prostoru EU považujeme za antidumpingové opatření. V rámci prostoru EU je nejčastěji užívaným antidumpingovým opatřením clo, ale jako opatření v obecné rovině můžeme vnímat takové opatření, které zakládá povinnost subjektům v souvislosti s dovozem konkrétního zboží uhradit clo, popřípadě splnit podmínky, jinak uložené povinnosti. Jestliže se bavíme o antidumpingovém clo, je třeba zmínit pojmy jako je **konečné**⁸⁶ a **prozatímní**⁸⁷ antidumpingové clo. Tento výčet je poměrně strohý. V rámci prostoru EU existují i opatření, která bychom mohli nazvat jako **potenciální** antidumpingové clo⁸⁸ a tzv. celní evidenci dovozů (dále jen CED). CED se v prostoru EU chová stejně jako potenciální antidumpingové clo.

---

⁸⁵ Podrobněji v kapitole 3 Antidumpingové řízení

⁸⁶ Podrobněji v podkapitole 3.1.2 Antidumpingové opatření – konečné clo

⁸⁷ Podrobněji v podkapitole 3.1.1 Antidumpingové opatření – prozatímní antidumpingové clo, závazky

⁸⁸ Udělením takového cla nikterak nezakládá dotčenému subjektu povinnost takovéto clo platit. Tuto povinnost bychom mohli nejlépe označit jako závazek. Subjektu nevzniká konkrétní povinnost hradit clo, nicméně je možné, že v budoucnu mu taková povinnost může být udělena.

3 Antidumpingové řízení

Samotné šetření, které je vedeno z podstaty ochrany obchodu v rámci jednotného vnitřního trhu EU, je zahájeno buď na základě podnětu, které podá výrobní odvětví, jež nazná, že je mu působena újma. Druhou možností zahájení řízení je z iniciativy orgánu, již provádějí šetření. Šetření může být zahájeno, jestliže došlo k:

- dumpingu, subvencování, nebo významnému nárůstu dovozu;
- újmě „domácímu“ výrobnímu odvětví;
- příčinné souvislosti mezi újmou a předmětným dovozem.

Podání žádosti je vyhrazeno výrobcí předmětného výrobku, nebo jak již bylo výše zmíněno skupině výrobců, kteří reprezentují minimálně 25 % celkové výroby EU. Takto podaná žádost nesmí být v rozporu se zájmy jiných výrobců, kteří v prostoru EU vlastní větší podíl na celkové výrobě daného výrobku, nebo tomu výrobku obdobnému. Jak již bylo zmíněno dříve, žadatel je povinen poskytnout veškeré informace, jež má k dispozici a zároveň je schopen je doplnit o důkazní materiály.

Po samotném podání žádosti⁸⁹ provede Evropská komise šetření, na základě něhož řízení z podnětu zahájí, nebo zamítne. Toto šetření má stanovenou lhůtu, která činí v nejdelší možné situaci 45 dní od podání žádosti. V případě, že Evropská komise řízení z podnětu zahájí, tak je povinna tuto informaci publikovat v Úředním věstníku EU. Současně s publikováním v Úředním věstníku EU jsou Evropskou komisí prostřednictvím zprávy o zahájení řízení vyzváni dovozci, vývozci, země vývozu, členské státy a další zainteresované subjekty, kterých se řízení týká.

Požadavky, které musí takto podaná žádost splňovat, lze rozdělit do čtyř kategorií:

- První kategorie náležitostí zahrnuje identifikaci žadatele, dále pak informace objemu a o hodnotě obdobného výrobku žadatelem v EU. Jak již bylo řečeno, tak žádost nemusí být podána pouze jedním subjektem, ale skupinou žadatelů. Za této situace je povinností žadatele uvést všechny jemu známé výrobce daného či obdobného výrobku v EU.
- Druhá kategorie náležitostí je charakteristika a popis výrobku, který je považován za dumpingový. Je zde zároveň označena země vývozu, popřípadě původu, pokud nejsou shodné. Dále pak je označena země, která je dovozem takového výrobku

---

⁸⁹ Aby nebyla obchodníkům nikterak možná podání žádosti stěžována a zároveň nedocházelo k zamítnutí stížností pouze na základě nesplnění náležitostí žádosti. Tak Evropská komise vypracovala poměrně detailní a velice uživatelsky přívětivý elaborát „How to make an anti-dumping complaint“ dostupná na: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156473.12.12.17_final.pdf

dotčena. Je-li to v možnostech žadatele, pak by měl podat informace i o vývozcích, či subjektech, kteří dumpingový výrobek dovážejí.

- Třetí kategorie informací uvedených v žádosti zahrnuje informace o cenách, za které je předmětný výrobek prodáván (viz podkapitola 2.1). Tato kategorie informací je nejdůležitější částí žádosti, jelikož bez těchto informací by podávání žádosti bylo zcela bezpředmětné.
- Čtvrtá kategorie zahrnuje informace o objemu dovozu a jeho vývoji. Další informací, která je zde podstatná, je dopad dovozu dumpingového výrobku na obdobné výrobky v prostoru EU. Nicméně zpracování takových analýz a důkazních informací může být pro jednotlivého žadatele velmi náročné, jelikož nemusí mít dostatečné informace.

Doposud jsme se zabývali možnostmi zahájení řízení z podnětu, proto je třeba aspoň trochu pozornosti věnovat i zahájení řízení bez podnětu. Evropská komise se může na základě zvláštních⁹⁰ okolností rozhodnout zahájit šetření, aniž by obdržela písemný podnět. Nicméně Evropská komise uskuteční řízení pouze tehdy, pokud má dostatečné důkazy o existenci újmy a její příčinné souvislosti s dumpingem.

3.1 Šetření Evropské komise

Evropská komise na základě žádosti, nebo z vlastního podnětu zahájila řízení a splnila náležitost informovanosti účastníků (viz kapitola 3) a uveřejnění v Úředním věstníku EU. Takto zahájené šetření v případě anti-dumpingu trvá nejdéle 14 měsíců. V průběhu tohoto šetření je zjišťováno, zda k prodeji předmětného dumpingového výrobku dochází. Dále pak je posuzováno, zda je výrobnímu odvětví EU způsobována újma vlivem dumpingu. Další důležitou věcí, která je posuzována, je, zda případné zavedení opatření není v rozporu se zájmy EU. Jak již bylo zmíněno, tak je třeba zvolit období, za které budou výše zmíněné dopady posuzovány. Jako reprezentativní vzorek pro posouzení je možno považovat období šesti měsíců. Je důležité zmínit, že veškeré informace, které jsou předloženy z období po zahájení řízení, jsou nerelevantní a Evropská komise k nim nepřihlíží. V den, kdy Evropská komise zahájí šetření, rozešle dotazníky vývozcům ze třetích zemí, vývozcům a dovozcům z EU. Tyto dotazníky mají za úkol poskytnout Evropské komisi dostatek relevantních informací pro posouzení dumpingu. Adresáti dotazníků mají lhůtu stanovenou pro odpověď

---

⁹⁰ Co je možno považovat za zvláštní situaci? Za takovou situaci je možno považovat to, když členský stát má podezření na existenci dumpingu a na základě shromážděných informací a na základě svého podezření informuje Komisi. Rozdíl nastává pouze v tom, zda takto předané informace splňují náležitosti žádosti, nebo Komise na základě těchto informací zahájí řízení sama.

v délce 30 dní. Neodpoví-li, nebo v případě, že jakýmkoliv způsobem maří vyšetřování, jsou tyto subjekty brány jako nespolupracující. Nicméně v rámci šetření nemají účastníci vůči komisi pouze povinnosti, ale mají i práva. Za hlavní práva účastníků je možno považovat:

- prostřednictvím písemné žádosti má účastník právo požádat o nahlédnutí do všech informací a dokladů, které byly předány Evropské komisi účastníky řízení, a k těmto informacím, má právo se vyjádřit.
- dalším právem účastníků je opět prostřednictvím žádosti možnost se setkat se stranami, které v daném šetření zastupují opačné zájmy. Je podstatné zmínit, že strany nejsou povinny se takového setkání zúčastnit.

Poté co Evropská komise v rámci šetření přihlédně ke všem poskytnutým informacím a dotazníkům a posoudí jejich relevantnost, stejně jako správnost, na základě takto vyhodnocených informací komise rozhodne:

- o zavedení prozatímního antidumpingového opatření. Takovéto opatření je z praxe nejčastěji zaváděno na dobu 6 měsíců;
- dále má Evropská komise možnost v šetření pokračovat, bez toho aniž by uložila prozatímní antidumpingové opatření;
- nebo se Evropská komise rozhodne šetření ukončit.

V tento okamžik je účastníkům šetření přisouzeno další právo, a to být seznámen s prozatímními výsledky šetření a možnost vyjádřit se k nim. K takovýmto stanoviskům bude v rámci dalšího řízení přihlédnuto. Následně potom komise šetření ukončí. Šetření může být ukončeno udělením antidumpingového cla, nebo bez zavedení jakékoliv opatření. Další možnost, jak může šetření skončit, je skutečnost, že se dovozce rozhodne zvýšit cenu tak, aby nepoškozoval hospodářský prostor EU. Řízení je skončeno písemným vyrozuměním účastníků řízení.

3.1.1 Antidumpingové opatření – prozatímní antidumpingové clo, závazky

V předchozí kapitole jsme uvedli, že Evropská komise má v rámci šetření právo udělit tzv. prozatímní antidumpingové clo. Toto clo je udělováno na základě prozatímních výsledků šetření. Takovéto opatření je Evropská komise oprávněna udělit nejdříve 60 dnů od zahájení řízení, nejzazší termín, kdy je možno ještě toto opatření využít, je 9 měsíců od zahájení řízení. Takovéto opatření je zaváděno na délku 6 měsíců s výjimkou, kdy je možnost tuto lhůtu prodloužit o další 3 měsíce, a to za situace, kdy se jedná o vývozce s významným podílem v daném odvětví. Podstatné je zmínit, že výše prozatímního antidumpingového cla je

vypočtena tak, aby nepřekročila prozatím zjištěné dumpingové rozpětí.⁹¹ V případě, že výrobek, jež je předmětem dumpingu, propuštěn zpět do volného oběhu, tak je povinností vývozce prozatímní clo zajistit tzv. jistotou.

Dalším institutem, který se v rámci antidumpingového řízení objevuje, jsou tzv. závazky. Jak již bylo výše zmíněno, tak Evropská komise je oprávněna v průběhu řízení uložit tzv. prozatímní antidumpingové clo a Rada EU pak antidumpingové clo konečné. I když dojde k vyměření a uložení takového cla, tak i tak má vývozce předmětného výrobku možnost docílit pozastavení prostřednictvím institutu závazku. Jedná se o situaci, kdy se vývozce v dostatečně uspokojivé míře dobrovolně zaváže změnit ceny předmětného výrobku, nebo dokonce ukončí vývoz za dumpingové ceny. Stejně jako u výpočtu prozatímního cla by mělo dorovnání ceny vývozcem být takové, aby odstranilo způsobené újmy daným výrobním odvětvím v EU. K takovému závazku se vývozce přihlásí buď sám, nebo je mu tato možnost navržena Evropskou komisí.⁹² Lhůta, pro uplatnění dobrovolného závazku, je do okamžiku rozeslání konečných stanovisek šetření. Jestliže Evropská komise v součinnosti s poradním orgánem nazná, že díky dobrovolnému závazku byla nepříznivá situace napravena, tak může na základě takového přesvědčení šetření ukončit. V případě, že se nedomnívá, že došlo k nápravě situace, tak výsledky svého šetření předloží Radě EU. Rada EU má poté jeden měsíc na to, aby svým rozhodnutím změnila stanovisko a výsledek, ke kterému dospěla Evropská komise. V případě, že nedospěla k jinému závěru, je šetření ukončeno. Za situace přijetí závazku v souvislosti s udělením prozatímního antidumpingového cla je šetření ukončeno standardním způsobem. Dle výsledku šetření může závazek buď:

- automaticky zaniknout;
- zůstat v platnosti;
- zůstat v platnosti po určenou stanovenou dobu.

Je-li vývozce Evropskou komisí vyzván, tak je povinen předložit veškeré informace, které dokládají užití a plnění závazku, k němuž se vývozce zavázal. V opačném případě je Evropská komise oprávněna uplatnit prozatímní či konečné antidumpingové clo.

---

⁹¹ Tato hodnota by měla odpovídat hodnotě, která může být označena za dostačující pro odstranění újmy, jež způsobuje v hospodářském prostoru EU.

⁹² V případě, kdy je závazek nabídnut Komisí, je podstatné zmínit, že vývozce není povinen takovýto závazek plnit. Je zde tedy velice podstatné, že se jedná o dobrovolný závazek.

3.1.2 Antidumpingové opatření – konečné clo

V rámci uložení konečného antidumpingového cla,⁹³ je nutné zmínit spolupráci Rady EU a Evropské komise, jelikož jak již bylo výše zmíněno, samotné šetření provádí Evropská komise, nicméně rozhodnutí ve věci, tedy nařízení, vydává Rada EU. Rada EU vydává nařízení pouze na návrh komise s vyjádřením poradního výboru, a to za předpokladu, že poradní výbor se k návrhu Evropské komise vyjádří bez výhrad. Další neopomenutelnou skutečností je časový harmonogram, kdy za předpokladu, že komise vydala předběžné opatření, je nezbytné, aby návrh na konečné clo byl Radě EU předložen nejdéle jeden měsíc před uplynutím doby platnosti tohoto předběžného opatření. Z výše uvedeného vyplývá, že je nezbytně nutné, aby pro výběr antidumpingového cla Rada EU přijala nařízení o uvalení konečného antidumpingového cla před uplynutím lhůty přijatého prozatímního opatření.⁹⁴ Dle platné právní legislativy EU není nikterak stanoven proces přijetí nařízení, ale je zde stanovena lhůta, kterou má Rada EU pro nepřijetí⁹⁵ zavedení konečného cla prostřednictvím nařízení, a to v délce jednoho měsíce.

Podíváme-li se na procesní ustanovení, která jsou ustanovena v základním nařízení Rady EU, tak na jejich základě lze konstatovat, že Rada EU nehlasuje o přijetí nařízení konečného antidumpingového cla, nýbrž pouze o jeho odmítnutí. Za situace, že se Rada EU k návrhu nikterak nevyjádří do jednoho měsíce, je návrh přijat. Tento proces by se dal nazývat jako „*procedura tichého souhlasu*“. Ať už je nařízení přijato prostřednictvím tichého souhlasu, nebo neodhlasováním odmítnutí, je vyvěšeno v Úředním věstníku EU a stvrzeno podpisem předsedy Rady EU.

V platné legislativě práva EU je možné nalézt určité zajímavosti v úpravě konečného cla. Jednou z nich je skutečnost, že prozatímní opatření má svůj vlastní článek, kdežto konečné clo je pouze součástí článku, který řeší čl. 9 základního nařízení rady, kde je řešeno ukončení antidumpingového řízení. Provedeme-li komparaci s legislativou GATT,⁹⁶ tak v čl. 6 této dohody je konečné antidumpingové clo upraveno pro WTO, které pouze řeší uložení a vybírání antidumpingového cla. Jinak v rámci komparace úpravy antidumpingového cla je právo EU v souladu s právem WTO.

---

⁹³ čl. 9 nařízení Rady č. 1225/2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství.

⁹⁴ Viz oddíl 3.1.1 Antidumpingové opatření – prozatímní antidumpingové clo, závazky

⁹⁵ Rada má možnost odmítnout návrh na nařízení prostou většinou.

⁹⁶ Všeobecná dohoda o clech a obchodu z roku 1994

3.1.3 Celní evidence dovozů

Tento institut antidumpingového opatření byl v prostoru práva EU zaveden v roce 1996.⁹⁷ Podmínkou pro zavedení tohoto institutu je skutečnost, že na předmětné zboží je již uvaleno antidumpingové clo, jenom za tohoto předpokladu může být provedena celní evidence dovozů. Z výše uvedeného se může zdát, že je zdvojení cla, nicméně je potřeba zmínit, že se jedná pouze o jakýsi doplněk k již existujícímu clu. Jedním z nejčastějších důvodů užití celní evidence dovozu do EU je situace, kdy se dovozce snaží obejít dovoz předmětného zboží (dále jen komodity) do EU jeho přemístováním do jiné země. Tato situace se dá nejlépe vysvětlit na zcela popisné situaci následovně:

Dovozce komodity do EU se na základě toho, že na zemi původu bylo uvaleno antidumpingové opatření, rozhodne komoditu převést do sousední zemi, na kterou se antidumpingové opatření nevztahuje, a z ní komoditu prostřednictvím velmi často formálně založených obchodních či výrobních společností dováží do EU, kdy může být deklarován preferenční nebo nepreferenční původ. Dovozce tak zprostředkovaně nadále dostává do prostoru EU dumpingové zboží. Paradoxem celé nastíněné situace je skutečnost, že je-li s novou zemí vývozu deklarování preferenční (zvýhodněný) obchodní vztah, tak může dojít k obejití antidumpingového cla, ba dokonce k úplnému osvobození.⁹⁸

Je nutno podotknout, že z dostupných zdrojů vyplývá, že praxe obchodníků tímto směrem je velmi častá, nicméně k uplatňování tohoto opatření dochází zřídka.⁹⁹

Podíváme-li se na celní evidenci dovozů z procesního hlediska, tak můžeme konstatovat, že proces zavádění tohoto antidumpingového opatření je v mnoha bodech podobné zavádění běžného antidumpingového cla. Stejně jako u již dříve zmíněného antidumpingového cla, musí dojít k identifikaci škodlivého vlivu na vnitřní trh EU a taková možná újma musí být předána Evropské komisi.¹⁰⁰ Jak je tomu u standardního antidumpingového cla, tak i u tohoto antidumpingového opatření je Evropská komise povinna se tímto oznámením zabývat a vyhodnotit, zda bude provádět šetření, nebo případ odloží. Do tohoto bodu řízení byly

---

⁹⁷ Horák M. in Šramková D., *Celní správa v organizačním a funkčním pojetí. Vybrané kapitoly*, Brno: Masarykova univerzita 2011, str. 147-150 (celý oddíl 4.6.4 - upraveno).

⁹⁸ K osvobození od cla může dojít na základě dodržení pravidel a podmínek GSP, tedy jedná se o pravidla a podmínky uvedené v Nařízení Rady (ES) č. 980/2005, o uplatňování systému všeobecných celních preferencí (GSP).

⁹⁹ Po vstupu do EU byly ČR v souvislosti s tímto způsobem prakticky řešeny pouze 4 případy. Na úrovni EU od zavedení celní evidence dovozů byla tato zavedena v rámci 36 šetření. Jako první byla celní evidence zavedena nařízením Komise (ES) č. 971/98 ze dne 7. května 1998, kterým se zahajuje šetření údajného obcházení antidumpingového cla uloženého nařízením Rady (EHS) č. 3433/91 z dovozu plynových, nesplnitelných kapesních kamínkových zapalovačů pocházejících z Čínské lidové republiky a na dovoz stejných zapalovačů odesílaných z Hong Kongu, Macaa a Tchaj-wanu a dovozu některých plnitelných kapesních kamínkových zapalovačů pocházejících z Čínské lidové republiky Číny a zavedení evidence těchto dovozů celní evidenci.

¹⁰⁰ Buď formou podnětu, nebo jedná-li se o členský stát EU, tak formou předání.

procesní úkony shodné se zavedením klasického antidumpingového cla, nicméně dále je možno pozorovat jisté odlišnosti. Jelikož jak již z výše uvedeného víme, tak v reálném čase již antidumpingové clo pro prodanou komoditu existuje, Evropská komise tedy zahájí šetření tak, že vydá nařízení. A právě v této formě nařízení nejsou uložena pouze práva dotčených osob, ale také povinnosti pro příslušné orgány. V daném kontextu máme na mysli zejména celní orgány, které zavádějí evidenci¹⁰¹ dovozů komodity, která je dovážena ze země, proti níž bylo zahájeno antidumpingové řízení. Je nutné zmínit, že i u celní evidence dovozů je Evropská komise oprávněna vydat prozatímní opatření a zajistit tak antidumpingové clo do doby, než je hotova se svým šetřením. V tomto procesním postupu na první pohled není evidentní rozdíl oproti přijímání standardního prozatímního opatření. Nicméně rozdíl je možno spatřovat v tom, že v případě evidence celních dovozů není dovozcům ukládána žádná povinnost a předmětné zboží je tak propuštěno zpět do celního prostoru *ipso facto*.¹⁰² Takovéto zboží nabývá statutu zboží EU, není zatíženo tedy žádným celním dluhem ani omezením, které by vyplývalo z faktu, že předmětná komodita a země původu je v šetření Evropské komise.

Nutno podotknout, že zavedením celní evidence dovozů samotný antidumpingový proces nekončí. Ten je ukončen, jak již bylo výše zmíněno uplynutím lhůty pro šetření, nebo vydáním nařízení Rady EU. Zajímavostí, která stojí za zmínění, je skutečnost, že platnost takového nařízení je omezena platností původního nařízení Rady EU. Toto nařízení zpravidla obsahuje ustanovení, kterým se řídí celní orgány v nově stanoveném antidumpingovém clu za situace, kdy dochází k celní evidenci dovozů. Z předchozí „definice“ vyplývá, že dochází-li v rámci antidumpingového řízení k celní evidenci dovozů, je clo vybíráno zpětně. Jediné úskalí v rámci legislativní úpravy celních dovozů spatřujeme v identifikaci okamžiku, kdy je clo zavedeno. Máme tím zejména na mysli, kdy vzniká povinnost antidumpingové clo uhradit. Bohužel z dostupných zdrojů není možné v rámci právní úpravy WTO najít institut celní evidence dovozů.

---

¹⁰¹ Příslušné celní orgány jsou takovou evidenci povinny vést v rámci své činnosti, proto příslušná celní evidence v rámci antidumpingového řízení je v podstatě formálním úkonem pro případ zpětného doměření antidumpingového cla.

¹⁰² HORÁK, Miroslav. *Antidumpingové clo jako nástroj ochrany vnitřního trhu*. Brno, 2012. str. 44

4 Antidumpingový spor Číny a EU

Pro praktický rozbor antidumpingových sporů jsme si vybrali Čínskou lidovou republiku,¹⁰³ zejména z důvodu, že je nejčastěji se opakujícím subjektem, u kterého probíhá šetření, zda nedochází při dovozu výrobků k dumpingu. Za zmínku jistě stojí řízení, které se věnovalo dovozu jízdních kol, křemíku, obuvi, ale zejména v poslední době velmi diskutované téma, a to je ocel. Jelikož donedávna byl pouze jednostranný postup, kdy firmy z ČLR byly ty, které čelily obvinění z dumpingu. Nicméně v roce 2018 nastal zlom, kdy Peking začal oficiálně vyšetřovat tři evropské firmy pro dumping v oblasti dovozu nerezové oceli do ČLR. Je nutno zmínit, že toto řízení ČLR nezačala pouze proti subjektům EU, ale i Japonska, Jižní Koreje a Indonésie.¹⁰⁴ Proč zmiňujeme obchod s ocelí, je to zejména proto, že ČLR v tomto sektoru představuje jednoho z nejvýznamnějších hráčů.¹⁰⁵ Jak je vidět ze všech možných zdrojů, kauz ale i z posledního summitu mezi EU a ČLR by problematika ocelářského průmyslu vydala na novou práci, tudíž my se zaměříme na jednu skutečnost, která z pohledu práva ale i jiných rozměrů je důležitá. Jedná se o antidumpingové spory, které se týkají statutu tržního hospodářství ČLR. Nejdříve se podíváme na starší případ, který se týkal dovozu solárního skla, kde je možno vidět posuzování mezi tržním a netržním hospodářstvím v rámci jedné společnosti. Následně pak blíže rozebereme samotný podnět, který dala ČLR na uznání tržního hospodářství. Tuto oblast jsme si vybrali zejména kvůli jejímu až politickému přesahu a hlavně aktuálnosti v návaznosti na změny v antidumpingovém právu EU.

4.1 Případ solárního skla dováženého z ČLR¹⁰⁶

Podáním oznámení v roce 2013 firmou ProSun Glass bylo zahájeno Evropskou komisí řízení. V oznámení je jednoznačně stanoveno, že právě dovoz předmětného výrobku z ČLR je považován za dovoz ze země bez tržního hospodářství a jelikož dovoz předmětného produktu je z ostatních třetích zemí zanedbaný, byla běžná hodnota stanovena na základě cen v Unii.

Tvrzení o dumpingu vycházelo z porovnání takto stanovené běžné a vývozní ceny. Na základě toho vypočtené dumpingové rozpětí bylo označeno za značné. Klíčovým faktorem

---

¹⁰³ dále jen ČLR

¹⁰⁴ Do jisté míry se může jednat o boj státních a soukromých podniků v Číně, jelikož podnět na prošetření podaly 4 státní podniky

¹⁰⁵ ČLR se na produkci a spotřebě oceli na světě podílí téměř celou polovinou.

¹⁰⁶ Oznámení o zahájení antidumpingového řízení týkajícího se dovozu solárního skla pocházejícího z Čínské lidové republiky (2013/C 58/06), dostupné:

<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:058:0006:0014:CS:PDF>

v této kauze bylo uznání tržního hospodářství, díky kterému by firma¹⁰⁷ dovážející solární sklo na území Unie byla vyřazena z antidumpingového nařízení. Dovoz předmětného výrobku z ČLR tedy podléhalo vyrovnávacímu clu.

V návaznosti na tuto skutečnost byl hlavním bodem žaloby ze strany čínské firmy přiznání statutu tržního hospodářství. Žalobkyně se snažila v řízení prokázat, že dotační tituly, které stát firmě udělil, neměly souvislost s vývozem solárního skla. Žalobkyně se snažila argumentovat, že se jedná o odvětví s pokročilou technologií, stejně jako že v případě firmy Xinyi PV products dochází k daňovému zvýhodnění na základě skutečnosti, že aktiva firmy jsou v držení zahraničních investorů. Dalším argumentem bylo, že se jedná o projekt, který je zaměřený na ochranu životního prostředí z oblasti energetiky. Zde se setkáváme s dříve zmíněným ekologickým dumpingem, nicméně samozřejmě dumpingové rozpětí bylo stanoveno na základě cenového dumpingu. Poté co Evropská komise vyhodnotila veškeré informace, dospěla k závěru, že není možno na základě předložených důkazů udělit statut tržního hospodářství. Argumentem komise byla zejména daňová zvýhodnění, která jsme výše zmínili. Tyto slevy byly kvantifikovány ve výši 12,5 % oproti běžným 25 %. Dále pak Evropská komise v prováděcím nařízení 2015/588 ze dne 14. dubna 2015 stanovila pro Xinyi PV Products antidumpingové clo ve výši 36,1 %, což bylo nejvíce ze všech subjektů, kterých se nařízení Evropské komise týkalo.

Tento spor jsme vybrali ale proto, že byl řešen před tribunálem. Prvním argumentem Evropské komise byl požadavek na přezkum důkazu, který byl předložen, jelikož se domnívala, že byl předložen opožděně. Tuto žádost Tribunál EU vyhodnotil jako neoprávněnou s argumentem, že hlavní účastníci řízení jsou oprávněni výjimečně předložit důkazy před ukončením ústní části řízení, nebo před rozhodnutím tribunálu. Ač v této době mluvíme o tom, že ČLR vnímá statut tržního hospodářství, nicméně tímto rozsudkem Tribunálu EU bylo řečeno, že i firmě z netržního hospodářství, může být přiznán statut tržní. Tribunál tudíž na základě předložených důkazů žalobkyní rozhodl o zamítnutí nároku komise. Tribunál uvedl, že daňové zvýhodnění neovlivnilo výrobní náklady. Tribunál svým rozhodnutím ve věci T-586/14 zrušil prozatímní a konečné antidumpingové clo¹⁰⁸ a udělil společnosti statut tržního hospodářství.

---

¹⁰⁷ Xinyi PV products

¹⁰⁸ Je nutné zmínit, že toto rozhodnutí o zrušení se týká pouze společnosti Xinyi PV products, pro ostatní firmy je nařízení Komise (EU) č. 470/2014 ze dne 13. května 2014 platné až do 15. 5. 2019.

4.2 Statut tržního hospodářství ČLR

Důležitým milníkem pro ČLR v přiblížení se statutu tržního hospodářství bylo 11. 12. 2001, kdy oficiálně vstoupila do WTO. Pozitivní dopad vstupu ČLR do WTO byl zejména v prosazování hospodářských reforem a otevření ekonomiky zbytku světa. Předmětem této podkapitoly je skutečnost, že ČLR přistupovala k WTO jako netržní hospodářství, proto jí bylo uděleno přechodné období pro potřebné změny a reformy. Toto přechodné období bylo stanoveno na 15 let. Toto období tedy uplynulo v prosinci roku 2016. Uplynutím této lhůty vyvolalo u předních obchodních partnerů ČLR diskuse. Máme na mysli EU a USA, které se v rámci těchto diskusí vyslovily proti přiznání statutu tržního hospodářství. Nicméně podíváme-li se na jednoduchou statiku, tak v současné době je velikost importu z ČLR do EU 375 bil. EUR, kdežto export EU do ČLR je v objemu 198 bil. EUR.¹⁰⁹

Reakce ČLR na skončení patnáctiletého¹¹⁰ přechodného období, jak již bylo zmíněno, byla stížnost, která byla zaměřena na stanovení běžné ceny pro importované zboží do EU ze zemí, kterým není přiznán status tržního hospodářství. Přesně 12. 12. 2016 ČLR podala žádost o konzultace jak EU,¹¹¹ tak USA. Tato žádost se týkala stanovení běžné hodnoty v rámci antidumpingových opatření. ČLR vyslovila názor, že právní úprava antidumpingového nařízení EU¹¹² je v rozporu s články Dohody GATT 1944.¹¹³ Na počátku roku 2017 byl ustaven panel DSB.¹¹⁴ K tomuto sporu celkově přistoupilo 18 zainteresovaných třetích stran.

Přechodné období stavělo subjekty z ČLR do podřízené pozice, jelikož v Protokolu o přistoupení ČLR k WTO¹¹⁵ bylo stanoveno, že členské státy jsou oprávněny za dodržení určitých podmínek stanovit běžnou cenu prostřednictvím alternativních metod, jestliže nechtěly užít cenu na domácím čínském trhu.¹¹⁶ Nicméně s odvoláním na případ se solárními

---

¹⁰⁹ v případě vztahu EU a USA je to import do EU v objemu 256 bil eur a v případě exportu do USA hovoříme o přebytku, jelikož objem exportu do USA je v hodnotě 375 bil eur.

¹¹⁰ V tomto období mohly jiné členské státy WTO přistupovat k ČLR jako k netržnímu hospodářství. Bylo možno stanovovat antidumpingové clo na základě individuálních metod.

¹¹¹ Tato žádost je dostupná na:

[https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S006.aspx?Query=\(@Symbol=%20wt/ds516/1%20or%20wt/ds516/1/*\)&Language=ENGLISH&Context=FomerScriptedSearch&languageUIChanged=true#](https://docs.wto.org/dol2fe/Pages/FE_Search/FE_S_S006.aspx?Query=(@Symbol=%20wt/ds516/1%20or%20wt/ds516/1/*)&Language=ENGLISH&Context=FomerScriptedSearch&languageUIChanged=true#)

¹¹² Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie

¹¹³ Článek 2.1 a 2.2, Agreement on Implementation of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994. World Trade Organization [online] [cit. 2019-03-22]. Dostupné z:

https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/19-adp.pdf

¹¹⁴ Dispute Settlement Body (dále jen DSB), = orgán pro řešení sporů, bližší informace k tomuto konkrétnímu DS516 je možno nalézt na: https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds516_e.htm

¹¹⁵ WT/L/432 dostupného na: <file:///C:/Users/ekutal09/Downloads/CHN49.pdf>

¹¹⁶ BLAŽKOVÁ, Veronika. Členství Čínské lidové republiky ve Světové obchodní organizaci – analýza vybraných otázek a problematiky řešení sporů Brno, 2018.

skly měl subjekt možnost prokázat, že pro jeho výrobu a prodej převažují pravidla a podmínky tržního hospodářství.

Právní základ pro své tvrzení ČLR opírala o rozpor mezi čl. 2 odst. 1-7 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1036 ze dne 8. června 2016 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie a články¹¹⁷ 2.1 a 2.2 Dohody o provádění čl. VI GATT 1994.¹¹⁸ V čl. 2 Antidumpingového nařízení EU se hovoří o stanovení běžné hodnoty pomocí alternativních metod výpočtu, jež je stanoveno Protokolem o přistoupení ČLR a dále pak podrobně stanovuje výrobcí způsob,¹¹⁹ jakým může prokázat, že právě jeho produkce a prodej výrobku v daném odvětví odpovídá tržnímu hospodářství,¹²⁰ což jak bylo zmíněno, staví čínské producenty do nevýhodné pozice. Z těchto důvodů se ČLR domnívala, že Antidumpingové nařízení EU je ve svých ustanoveních v rozporu s dohodami WTO, a že tedy členské státy nejsou oprávněny určovat běžnou hodnotu pomocí alternativních metod, jelikož se tak dopouštějí porušení mezinárodního závazku.

V článku 15 Protokolu o přistoupení ČLR, který se přímo věnuje subvencím a dumpingu se hovoří o dvou způsobech, jak stanovit běžnou hodnotu, přičemž rozhodujícím faktorem, který říká, jaký z článků bude užit, je statut tržního hospodářství:

- čl. 15 písm. (a) část (i) – zde je stanoveno, že pro výpočet běžné hodnoty se uijí ceny na domácím čínském trhu. Popřípadě je běžná hodnota vyčíslena pomocí nákladů pro dané odvětví v ČLR.
- čl. 15 písm. (a) část (ii) – dochází k užití alternativních metod výpočtu, kdy nedochází k zohlednění cen a nákladu v ČLR.

Z pohledu ČLR je však pro tento spor nejpodstatnější ustanovení čl. 5 písm. (d), kde se hovoří o tom, že po uplynutí přechodného období, bude čl. 15 písm. (a) část (ii) zrušen¹²¹ i za situace, kdy ČLR po skončení přechodného období neobdrží statut tržního hospodářství. Toto období skončilo 11. 12. 2016. Samozřejmě ČLR není jedinou zemí, kterou EU nepovažuje za tržní hospodářství, nicméně počet antidumpingových řízení s importovanými výrobky z ČLR má velký procentuální podíl. Musíme si tedy položit otázku, zda i po uplynutí přechodného období jsou čínští výrobci povinni prokazovat dodržení pravidel tržního hospodářství, i když díky čl. 15 písm. (d) došlo k pozbytí platnosti čl. 15 písm. (a) část (i)-(ii). Dále pak se musíme ptát, na základě které metody bude počítáno dumpingové rozpětí. EU na základě diskuzí,

---

¹¹⁷ dále jen Antidumpingové nařízení EU

¹¹⁸ dále pak v návaznosti na uplynutí přechodného období i čl. I GATT 1994

¹¹⁹ konkrétněji vymezeno v čl. 2 odst. 7 písmene b) Antidumpingového nařízení EU

¹²⁰ konkrétní kritéria jsou vymezena v článku 2 odst. 7 písmene c) Antidumpingového nařízení EU

¹²¹ doslova je řečeno „shall expire“, tedy v překladu vyprší.

vývoje situace a zejména v důsledku uplynutí přechodného období v roce 2017 přijala Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU, kterým se mění Antidumpingové nařízení EU. EU se snaží prostřednictvím nového nařízení chránit ekonomické prostředí vůči subvencovaným výrobkům z třetích zemí, kde má důvodné podezření, že je hospodářská soutěž narušována zásahy státu. Důležitým institutem, který nové nařízení přineslo, bylo podstatné zkreslení. Tento pojem je charakterizován prvky, jako jsou přítomnost státu v podnicích, nedostatečné vymáhání při úpadku společnosti, nebo dohled orgánů státu.

Nyní jsme z výše uvedeného schopni potvrdit, nebo vyvrátit hypotézu, zda po uplynutí přechodného období vzniká ČLR nárok na statut tržního hospodářství. Domníváme se, že hypotéza byla vyvrácena, jelikož právě na základě čl. 15 písm. (d) Protokolu o přistoupení ČLR k WTO, kde je řečeno, že uznání statutu tržního hospodářství je podmíněno splněním kritérií jednotlivých členských států WTO, přičemž tato kritéria se mohou napříč sektorem členy lišit. Aby mohla být nějaká země uznána za tržní hospodářství, musí z pohledu EU splnit následující kritéria:

- cena výrobku je stanovena nabídkou a poptávkou stejně jako náklady a vstupy;
- účetnictví firem podléhá auditu dle mezinárodních účetních standardů;
- nedochází k podstatnému zkreslení finanční situace;
- měnový přepočtení je prováděn dle tržních směnných kurzů;
- je zajištěn právní základ a stabilita v dohledu na fungování společnosti (úpadek společnosti).

To, že není ČLR přiznán statut tržního hospodářství, nikterak neupírá právo, které ČLR vzniklo po uplynutí přechodného období. Máme tím na mysli, že členské státy by měly upustit od stanovování běžné hodnoty u importovaných výrobků z ČLR pomocí alternativních metod. Proto v případě podezření z dumpingu by mělo dojít ke stanovení běžné hodnoty na základě cen na domácím čínském trhu. To, že nedochází k rozlišení v rámci antidumpingového řízení EU na tržní a netržní hospodářství, nikterak nezakládá přiznání statutu tržního hospodářství zemím, které jsou kvalifikovány jako netržní.

4.3 Shrnutí

Pro komparaci a jasnější viditelnost změny, která nastala ve vztahu k importům ČLR v souvislosti s dumpingem, jsme uvedli jednu starší kauzu se solárními panely, kdy ještě platila přechodná ustanovení pro ČLR, a poté jsme se věnovali přímo žádosti ČLR, kterou žádá o jednoznačné vyjasnění v postupu stanovení běžné hodnoty.

Výsledkem rozebraných kauz je zejména skutečnost, že světové velmoci jako EU a USA nemohou prosazovat svoji libovůli jenom proto, že se obávají zvýšeného přílivu výrobků z Číny. Což je v souladu i s právní zásadou Pacta sunt servanda, která říká, že smlouvy je třeba dodržovat a ač v mnoha bodech je Protokol o přistoupení ČLR k WTO ne zcela jednoznačný, tak právě v otázce, které se ČLR domáhala, hovoří zcela jasně. Kdyby totiž USA a EU tuto zásadu porušily, tak by ukazovaly pouze přístup, který právě ČLR vytýkají. Jak bylo na posledním summitu 9. 4. 2019 mezi EU a ČLR prohlášeno, je společným zájmem uchovat vzájemné obchodní toky, které mohou fungovat na základě obchodního systému založeného na pravidlech. Nicméně má-li tato spolupráce fungovat, je nutno zaměřit se na modernizaci.¹²²

---

¹²² EU se domnívá, že je nutná modernizace zásad WTO, která se bude týkat především průmyslových subvencí.

Závěr

V dnešním globalizovaném světě je jednou z nejdůležitějších hospodářských politik EU společná obchodní politika. Znalost této oblasti není důležitá pouze pro vývozce, nebo dovozce, ale stejně tak pro každého občana EU, jelikož narušením spravedlivé hospodářské soutěže, může dojít k ovlivnění jeho rozhodnutí. Celý systém ochrany hospodářské soutěže je důležitým nástrojem pro spravedlivý obchod s třetími zeměmi. EU jakožto celní unie uplatňuje jednotný přístup, kterým kontroluje dovoz zboží z třetích zemí. Hlavními nástroji v EU jsou zejména clo a kvóty. Zvláštním typem cel, je antidumpingové clo, které je uplatňováno v rámci antidumpingového řízení, stejně jako vyrovnávací clo v rámci antisubvenčního řízení.

Důsledkem protekcionistických politik států jsou právě antidumpingová a antisubvenční řízení. Vlády takovéto politiky uplatňují ve snaze ochránit domácí producenty a zaměstnance před zahraniční konkurencí. Za takovéto politiky označujeme zejména státní subvencované vývozy, nebo praktikování dumpingu. Dumping jakožto nekalá obchodní praktika umožňuje prodávat stejný výrobek na různých trzích za různé ceny, a v některých případech i za ceny, které nepokrývají výrobní náklady. Subvence naopak jsou peněžité nebo nepeněžité dotace, který poskytuje stát vývozci. V případě uplatnění kterékoliv nedovolené praktiky dochází k vzniku disproporce mezi dovážejícími a domácími výrobci. Tím dochází k poškození domácích producentů potažmo celého výrobního odvětví. Právě z těchto důvodů je podstata antisubvenčního a antidumpingového řízení neopomenutelná.

Aby mohla být uložena antidumpingová, či antisubvenční opatření musí dojít k dokázání příčinné souvislosti mezi dumpingovými a subvencovanými dovozy a újmou. Mimo to musí být prokázáno, že takto uložená opatření jsou v zájmu EU. Tudíž není možno opatření uložit bez důvodu, čímž se každé takovéto opatření stává opodstatněným a v nejlepším zájmu EU.

Právní úpravu antisubvenčních a antidumpingových opatření je možno nalézt na mezinárodní úrovni v rámci WTO a EU. Národní úpravy ztratily význam po vstupu ČR do EU. Hlavní roli v novelizaci právní úpravy v oblasti antidumpingových a antisubvenčních opatření v právu EU mají Rada EU a Evropská komise. Členské státy se tohoto procesu účastní prostřednictvím poradního výboru.

Při srovnání antidumpingových předpisů EU a WTO je možno nalézt mírnou disproporci. Nutnost přizpůsobit antidumpingový proces zvyklostem a právnímu systému EU, je logickým důvodem, proč právní úprava EU je rozsáhlejší a specifitější než-li právní úprava WTO. Zatímco na úrovni práva WTO je tento institut upraven obecně, tak v oblasti práva EU je

úprava specifická. Jedná se zejména o institut evidence celních dovozů, které jsou upraveny v nařízení Rady EU a v rámci této práce je možno ho nalézt v podkapitole 3.1.3. V antidumpingových právních předpisech EU je tedy možno najít instituty, jež nejsou obsaženy na úrovni WTO. V návaznosti na výše zmíněné jsme schopni potvrdit H1 pouze částečně. Právní kodifikace WTO a EU jsou v souladu, nicméně s mírnými disproporcemi ve specifické úpravě jistých institutů. EU oblast antidumpingových a antisubvenčních opatření upravuje poněkud extenzivněji a tudíž existují konkrétní oblasti, které orgány EU upravují a WTO je neobsahuje.

Vstup ČLR do WTO byl dlouhotrvajícím procesem, který je považován v oblasti mezinárodního obchodu za velký úspěch. ČLR musela učinit mnoho změn, jak v ekonomických a právních oblastech, tak i v samotné mentalitě čínské společnosti. Samotná vyjednávání započatá v roce 1986, nicméně bylo mnoho skutečností, které byly v rozporu s GATT 1947. Samotná vyjednávání přístupu ČLR k WTO trvala dlouhých 15 let a tedy v roce 2001 se ČLR stala členem. Z obavy kterou vyvolal vstup jedné z nejrychleji se rozvíjejících ekonomik světa, bylo zavedeno přechodné období. ČLR je jedním z největších účastníků sporů, nicméně zpočátku se jich nikterak aktivně neúčastnila oproti ostatním světovým velmocím.

Jedna z nejaktuálnějších otázek v souvislosti s ČLR a světovým obchodem je statut tržního hospodářství. Jak bylo v práci rozebráno, tak na konci roku 2016 ČLR zahájila právní spory s USA i EU právě kvůli uznání statutu tržního hospodářství. Z celkové analýzy relevantních právních zdrojů se domníváme, že H2 nemůže být potvrzena, jelikož ČLR automaticky po uplynutí 15 letého přechodného období nevznikl nárok na statut tržního hospodářství. Nicméně po uplynutí lhůty došlo ke změně posuzování dumpingového rozpětí na základě referenčních cen z třetích zemí.

Cílem této diplomové práce bylo podat ucelený pohled na právní úpravu antidumpingového a antisubvenčního řízení v oblasti WTO a EU. Obě hypotézy byly v rámci práce zodpovězeny. Nicméně jaká bude budoucnost ČLR a jejího statutu tržního hospodářství je otázkou budoucnosti, jak je možno vidět z aktuální politické scény, tak její role na světovém trhu je neopomenutelná.

Použité zdroje

Česká literatura

- [1] CIHELKOVÁ, Eva. *Světová ekonomika: obecné trendy rozvoje*. Praha: C. H. Beck, 2009, 320 s.
- [2] HAKENBERG, Waltraud. *Základy evropského práva*. 2., aktualiz. vyd. Praha: C.H. Beck, 2005. 287 s.
- [3] HORÁK, Miroslav. *Antidumpingové clo jako nástroj ochrany vnitřního trhu*. Brno, 2012. Diplomová práce. Právnická fakulta, Masarykova univerzita.
- [4] KUBIČKOVÁ, Simona. *Ochranná opatření proti nedovoleným státním subvencím*. Brno, 2013. Bakalářská práce. Právnická fakulta Masarykovy univerzity.
- [5] KUČEROVÁ, Simona. *Ochranná opatření proti nedovoleným státním subvencím*. Brno, 2013. Bakalářská. Masarykova univerzita
- [6] MALENOVSKÝ, Jiří. *Mezinárodní právo veřejné, jeho obecná část a poměr k vnitrostátnímu právu, zvláště právu českému*. 4. opr. a dopl. vyd. V Brně: Masarykova univerzita, 2004. 467 s.
- [7] PÍTROVÁ, Lenka, POMAHAČ Richard. *Průvodce judikaturou Evropského soudního dvora*. Praha: Linde, 2005. 303 s.
- [8] ROZEHNALOVÁ, Naděžda. *Právo Světové obchodní organizace a další kapitoly z mezinárodního ekonomického práva*. Brno: Masarykova univerzita, 2010. 222 s.
- [9] SVOBODA, Pavel. *Právo vnějších vztahů EU*. V Praze: C.H. Beck, 2010. 244 s.
- [10] ŠÍŠKOVÁ, Naděžda, STEHLÍK, Václav. *Evropské právo I – ústavní základy Evropské unie*. Praha: Linde, 2007. 310 s.
- [11] ŠRAMKOVÁ, Dana. *Celní správa v organizačním a funkčním pojetí: vybrané kapitoly*. Brno: Masarykova univerzita, 2011.
- [12] TÝČ, Vladimír. *Základy práva Evropské unie pro ekonomy*. 6., přeprac. a aktualiz. vyd. Praha: Leges, 2010. 301 s.

Zahraniční literatura

- [13] ALAVI, Amin. *Legalization of development in the WTO: between law and politics*. Alphen aan den Rijn : Kluwer Law International, 2009, 243 s.
- [14] COTTIER, Thomas, Matthias OESCH a Thomas M. FISCHER. *International trade regulation: law and policy in the WTO, the European Union, and Switzerland : cases, materials, and comments*. London: Cameron May, c2005. 1072 s.

- [15] CRAIG, Paul, DE BÚRCA, Gráinne. *EU law: text, cases, and materials*. Sixth edition. Oxford: Oxford University Press, 2015. 1198 s.
- [16] FARR, Sebastian. *EU anti-dumping law: pursuing and defending investigations*. Bemridge: Palladian law publishing, 1998. 124 s.
- [17] FRIEDLAND, Jerold A. *Understanding international business and financial transactions*. New York: LexisNexis, 2002. 309 s.
- [18] LUX, Michael. *Guide to community customs legislation*. Brussels: Bruylant, 2002. 604 s.
- [19] MÜLLER, Wolfgang., Nicholas. KHAN a Tibor. SCHARF. *EC and WTO anti-dumping law: a handbook*. 2nd ed. New York: Oxford University Press, 2009. 929 s.
- [20] TRIDIMAS, Takis. *The general principles of EC law*. Oxford: Oxford University Press, 2000. 377 s.

Internetové zdroje

- [1] *Antidumping v Evropské unii*. Ministerstvo průmyslu a obchodu [online] [cit. 2018-03-25]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/dokument7567.html>
- [2] *Anti-subsidy* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné : <http://ec.europa.eu/trade/policy/accessing-markets/trade-defence/actions-against-imports-into-the-eu/anti-subsidy/>
- [3] *Disputes by member* [online] [cit. 2019-02-26]. dostupné:https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_by_country_e.htm
- [4] *Dispute settlement: The disputes. Disputes by member*. World Trade Organization [online] [cit. 2018-03-18]. Dostupné:https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/dispu_by_country_e.htm
- [5] *European Union — Measures Related to Price Comparison Methodologies* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné : https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds516_e.htm
- [6] *EU mění své antidumpingové a antisubvenční právní předpisy, aby řešila* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné z: [file:///C:/Users/ekutal09/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ekutal09/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20(2).pdf)
- [7] *EU requests WTO Panel on Chinese Anti-Dumping duties on Steel Tubes. European Commission* [online] [cit. 2019-02-25].http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-772_en.htm

- [8] *EU mění své antidumpingové a protisubvenční právní předpisy, aby řešila státem způsobená narušení trhu* [online]. In: . s. 2 [cit. 2019-05-05]. Dostupné : [file:///C:/Users/ekutal09/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/ekutal09/Downloads/MEMO-17-3703_CS%20(2).pdf)
- [9] *How to make an anti-dumping complaint* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné: http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2017/december/tradoc_156473.12.12.17_final.pdf
- [10] *Kasační opravný prostředek podaný dne 26. května 2016 Evropskou komisí proti rozsudku Tribunálu (čtvrtého senátu) vydanému dne 16. března 2016 ve věci T-586/14, Xinyi PV Products (Anhui) Holdings Ltd v. Evropská komise*[online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:62016CN0301&from=EN>
- [11] *Ministerstvo průmyslu a obchodu* [online]. [cit. 2019-02-26]. Dostupné : <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/spolecna-obchodni-politika-eu/ochrana-pred-dumpingem-a-subvencemi/nova-antidumpingova-legislativa-eu-vuci-dovozum-ze-tretich-zemi--234038/>
- [12] *Nová antidumpingová a protisubvenční legislativa EU vůči dovozům ze třetích zemí* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné : <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/spolecna-obchodni-politika-eu/ochrana-pred-dumpingem-a-subvencemi/nova-antidumpingova-legislativa-eu-vuci-dovozum-ze-tretich-zemi--234038/>
- [13] *Nová antidumpingová a protisubvenční legislativa EU vůči dovozům ze třetích zemí* [online]. [cit. 2019-02-05]. Dostupné : <https://www.mpo.cz/cz/zahranicni-obchod/spolecna-obchodni-politika-eu/ochrana-pred-dumpingem-a-subvencemi/nova-antidumpingova-legislativa-eu-vuci-dovozum-ze-tretich-zemi--234038/>
- [14] *Oznámení o zahájení antidumpingového řízení týkajícího se dovozu solárního skla pocházejícího z Čínské lidové republiky (2013/C 58/06)*, [online] [cit. 2019-02-26]. dostupné:<https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:C:2013:058:0006:0014:CS:PDF>
- [15] *REPORT OF THE WORKING PARTY ON THE ACCESSION OF CHINA* [online] [cit. 2019-02-26]. dostupné: <http://unpan1.un.org/intradoc/groups/public/documents/APCITY/UNPAN002144.pdf>
- [16] *Rozsudek Soudního dvora C-301/16 P, Xinyi PV products* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?jsessionid=9ea7d2dc30ddc7c8345>

- [0767e45919268d5a6d5f2e1d3.e34KaxiLc3qMb40Rch0SaxyNbh50?text=&docid=199765&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=156197](https://www.celnisprava.cz/cz/clo/puvod-zbozi/Preferenn%20pvod%20zbo/P%C5%99ehled%20dohod%20a%20zem%C3%AD/zeme_ACP_CARIF_OCT_GSP-2014.pdf)
- [17] *Seznam rozvojových zemí* [online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné : https://www.celnisprava.cz/cz/clo/puvod-zbozi/Preferenn%20pvod%20zbo/P%C5%99ehled%20dohod%20a%20zem%C3%AD/zeme_ACP_CARIF_OCT_GSP-2014.pdf
- [1] *Summit EU–Čína, 9. dubna 2019*[online]. [cit. 2019-03-05]. Dostupné: <https://www.consilium.europa.eu/cs/meetings/international-summit/2019/04/09/>
- [2] *Zjednodušené schéma antidumpingového a antisubvenčního řízení vedeného Evropskou komisí* [online] [cit. 2019-02-26]. dostupné: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/anti-dumpingove-a-anti-subvencni-rizeni-v-evropske-unii-4458.html>

Právní předpisy

- [1] Agreement on Agriculture. World Trade Organization [online] [cit. 2019-03-26]. Dostupné : https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/14-ag.pdf.
- [2] Agreement on Implementation of Article VI of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994. World Trade Organization [online] [cit. 2019-03-22]. Dostupné : https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/19-adp.pdf.
- [3] Dohoda o zřízení Světové obchodní organizace. Úřední věstník Evropské unie L 336, 23. 12. 1994 [online] [cit. 2019-03-22]. Dostupné: [https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:21994A1223\(01\)&from=CS](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/PDF/?uri=CELEX:21994A1223(01)&from=CS)
- [4] Dohoda o subvencích a vyrovnávacích opatřeních uveřejněno v ČR pod č. 191/1995 Sb.
- [5] Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU 2015/1843 ze dne 6. října 2015
- [6] Nařízení Evropského parlamentu a Rady EU č. 2018/825 ze dne 30. května 2018 vstupuje v platnost dne 8. 6. 2018
- [7] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 2016/1037 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropské unie
- [8] Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/1076 (MAR)
- [9] Nařízení (EU) 2016/1036 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropské unie
- [10] Nařízení Rady (ES) č. 597/2009 o ochraně před dovozem subvencovaných výrobků ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství, 18. 7. 2009,

- [11] Nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992,
- [12] Nařízení Rady č. 1225/2009 o ochraně před dumpingovým dovozem ze zemí, které nejsou členy Evropského společenství
- [13] Nařízení Komise (EU) č. 470/2014 ze dne 13. května 2014
- [14] Nařízení Rady (ES) č. 1528/2007 od 28. 7. 2016
- [15] Nařízení Rady (ES) č. 384/96, o ochraně před dumpingovými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropských společenství.
- [16] Nařízení Rady (ES) č. 2026/97, o ochraně před subvencovanými dovozy ze zemí, které nejsou členy Evropských společenství.

Abstrakt

Diplomová práce Defenzivní nástroje zabraňující nedovoleným překážkám obchodu v rámci Společné obchodní politiky se zabývá analýzou vybraných otázek a problematik v rámci antidumpingového a antisubvenčního řízení v oblasti práva Evropské unie a Světové obchodní organizace. Diplomová práce poskytuje základní informace o antisubvenčním řízení, nicméně větší část práce je věnována oblasti antidumpingového řízení. V závěru práce je věnován prostor vybraným obchodním sporům v oblasti antidumpingového řízení mezi Evropskou unií a Čínskou lidovou republikou.

Klíčová slova

antidumping, antidumpingové řízení, antisubvenční řízení, druhy dumpingu, Evropská unie, Světová obchodní organizace

Abstract

The thesis called Defensive tools preventing illegal trade barriers within the Common Commercial Policy deals with the analysis of selected inquiries and issues within the anti-dumping and anti-subsidy proceedings in the field of law of the European Union and the World Trade Organization. The work provides basic information on anti-subsidy proceeding, however, most of the work is devoted to the anti-dumping proceeding. The conclusion of the work deals with the area of selected business disputes in the area of anti-dumping proceeding between the European Union and the People's Republic of China.

Keywords

anti-dumping, anti-dumping proceeding, anti-subsidy proceeding, types of dumping, the European Union, the World Trade Organization

Přílohy

Příloha č. 1

Definice výrobku a zboží v prostoru práva EU

Považujeme za podstatné definovat rozdíly mezi pojmy výrobek a zboží, a to zejména z pohledu celní kategorie práva. Podstatným faktem je, že antidumpingové clo dle platné legislativy je možno uvalit pouze na výrobky. Ovšem problémem je, že z dostupných právních předpisů EU nejsme schopni definovat, co je to výrobek v prostoru práva EU. Pojem výrobek, je v prostoru práva EU hojně užíván, ať už v podobě uvedení výrobku na trh, dvojí kvality výrobku, nicméně tento pojem je uváděn bez dalšího vysvětlení, či dokonce definování, co EU definuje jako výrobek. V rámci antidumpingového prostředí je pojem výrobek používán například v nařízení Rady EU, a to v průběhu celého řízení. Jestliže žadatel podává podnět, je povinen uvést celkový popis výrobku. Nedefinování pojmu výrobek v právních předpisech EU se mi jeví jako velký nedostatek legislativy EU, jelikož dle mého osobního úsudku je nutnost definice výrobku ve více řízení, nežli jen u antidumpingových opatření. Zde je důležitost pojmu výrobek o to podstatnější, že pro potřeby řízení je nutné výrobek popsat a označit tak, aby mohl být bez dalšího identifikován. Nicméně tento nedostatek může být způsoben inspirací a snahou dodržování Všeobecné dohody o clech a obchodu,¹²³ kde definování pojmu výrobek taktéž není uvedeno. Proč tedy ve svých rozhodnutích a právních listinách neuvádí EU pojem zboží, které je v obecné rovině celního prostředí užíván a je dokonce možné nalézt jeho definici v právu EU.¹²⁴ Jak již bylo výše zmíněno výrobek v rámci antidumpingového řízení ve fázi podnětu musí být důkladně popsán a podnět jako takový se v obecné rovině dostává do prostředí celního práva EU. Antidumpingové řízení je možno vnímat jako nastavbu obecného celního prostředí EU, tedy je nutné dodržet shodnou linii, zejména co se zboží týká, aby mohl být výrobek kvantifikován dle platné legislativy EU. Pro kvantifikování a identifikaci zboží má EU v rámci antidumpingového řízení tzv. systém TATRIC.¹²⁵ Dle dostupných zdrojů a případů v rámci antidumpingového řízení EU bylo možné pozorovat rozdíl mezi popisem výrobku a jeho identifikací pomocí TATRIC. Mluvíme-li v této části práce o pojmech výrobek a zboží, tak ze

---

¹²³ Z roku 1994

¹²⁴ Tato definice se nachází v nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 v čl. 23, kde je řečeno, že za zboží je považováno to, co je vyrobeno, nebo získáno na určitém území. Na první pohled by se mohlo jevit, že pojem zboží je širší než pojem výrobek, jelikož výrobek je pouze to co je vyrobeno na určitém území, kdežto zboží může být i získáno.

¹²⁵ Jedná se o numerické označení zboží pomocí kódu, které vyplývá z nařízení Rady (EHS) 2658/87, o celní a statistické nomenklatuře a o společném celním sazebníku, v platném znění.

všeho zde uvedeného vyplývá, že se po obsahové stránce jedná o stejné výrazy, které jsou pouze rozdílně kvantifikovány a definovány. V návaznosti na předchozí větu se tedy nabízí otázka, zda by nebylo vhodné v rámci antidumpingového řízení EU sjednotit tyto pojmy a specifikovat výrobek stejně jako zboží pomocí celních předpisů EU. Pro potřeby této práce pro nás budou pojmy zboží a výrobek vnímány jako zaměnitelný slovní výraz.

Příloha č. 1

Zjednodušené schéma antidumpingového a antisubvenčního řízení vedeného Evropskou komisí

podání stížnosti (complaint)	<ul style="list-style-type: none"> • podává výrobce nebo výrobci reprezentující minimálně 25 % celkové výroby Unie <ul style="list-style-type: none"> • Evropská komise zkoumá stížnost • do 45 dní rozhodne o zahájení šetření (investigation) 	
zahájení šetření	oznámení o zahájení šetření je publikováno v Úředním věstníku EU (Official Journal of the European Union)	
	<ul style="list-style-type: none"> • anti-dumpingové šetření trvá maximálně 15 měsíců • anti-subvenční šetření trvá maximálně 13 měsíců 	
přijetí prozatímního opatření	po 60 dnech , ne však později než 9 měsíců po zahájení šetření, může být přijato prozatímní antidumpingové/vyrovnávací opatření (provisional anti-dumping/countervailing measure) <ul style="list-style-type: none"> • opatření je opět publikováno v Úředním věstníku EU 	
ukončení šetření	<ul style="list-style-type: none"> • publikováno v Úředním věstníku EU: 	
	<ul style="list-style-type: none"> • A. přijetím konečného antidumpingového/vyrovnávacího opatření (definitive anti-dumping/countervailing measure) • B. přijetím cenového závazku (undertaking) <ul style="list-style-type: none"> • C. bez přijetí opatření 	
	<ul style="list-style-type: none"> • opatření jsou obvykle přijímána s platností 5 let, 	
v průběhu platnosti konečného opatření může být proveden přezkum (review)		
	prozatímní přezkum (interim review)	z podnětu některé zúčastněné strany (interested party)
	přezkum pro nového vývozce (newcomer review)	z podnětu nově dotčeného vývozce
	přezkum před pozbytím platnosti (expiry review–sunset review)	před vypršením doby platnosti opatření za účelem jejího dalšího prodloužení
	anti-absorpční šetření (anti-absorption investigation)	za účelem přezkoumání, zda se uložené opatření promítlo do cen výrobku, (není absorbováno výrobcem či vývozcem)
	šetření proti obcházení (anti-circumvention investigation)	za účelem přijetí opatření k zamezení obcházení opatření
v průběhu platnosti konečného opatření může být platnost cla pozastavena (suspension)		
pokud nedošlo v přezkumu před pozbytím platnosti k prodloužení konečného opatření, pozbývá platnosti		

zdroj: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/anti-dumpingove-a-anti-subvencni-rizeni-v-evropske-unii-4458.html>